

Fennia Liv

Verksamhetsberättelse och bokslut 2018

Innehåll

Verkställande direktörens översikt	1
Styrelsens verksamhetsberättelse	2
Bokslut	
Resultaträkning	6
Balansräkning	7
Moderbolagets finansieringsanalys	9
Bokslutsprinciper	10
Koncernbolagen	14
Noter till moderbolaget	
Not 1. Premieinkomst	15
Not 2. Utbetalda ersättningar	16
Not 3. Specifikation av nettointäkterna från placeringsverksamheten	17
Not 4. Fondförsäkringarnas andel av nettointäkterna från placeringsverksamheten i resultaträkningen	18
Not 5. Specifikation av driftskostnader	19
Not 6. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar	20
Not 7. Förändringar i fastighetsplaceringar	21
Not 8. Placeringar i företag i samma koncern och i ägarintresseföretag	22
Not 9. Fordringar	23
Not 10. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar	24
Not 11. Innehav i övriga företag	25
Not 12. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar i moderbolaget	26
Not 13. Eget kapital	27
Not 14. Skulder	28
Not 15. Ansvarsskuld för fondförsäkringar	29
Not 16. Säkerheter och ansvarsförbindelser	30
Not 17. Noter om koncernen	31
Bokslutets nyckeltal	32
Placeringsfördelning enligt verkligt värde	33
Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital	34
Formler för beräkning av nyckeltal	35
Risker och risk- och solvenshantering	36
Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras	45
Revisionsberättelse	46
Förvaltningsorgan	
Styrelse	49
Revisorer	50
Ledning	51
Läkare	52

■ Fennia Liv hade ett resultatrikt år

År 2018 var det 20:e verksamhetsåret för Fennia Liv. Bolagets affärsverksamhet omfattar frivilliga liv-, pensions- och sparförsäkringar som en del av Fenniakoncernens tjänsteutbud.

Fennia Livs affärsverksamhet utvecklades positivt, och bolagets resultat på 22,6 miljoner euro (15,5 mn euro) var gott. Mätt i belastningsinkomst ökade affärsverksamhetens intäkter med 3,7 procent till 17,5 miljoner euro (16,9 mn euro), och bolagets omkostnadsprocent förbättrades till bästa nivå jämfört med de tio föregående verksamhetsåren, 90,2 procent (92,1 %). SCR-kvoten, som beskriver bolagets solvens, var vid årsskiftet 223,7 procent (203,3 %), som kan anses vara en stark siffra.

Avkastningen av placeringsverksamhet var 2,4 procent (3,3 %) i en utmanande marknad. Avkastningen från aktiemarknaderna var negativ 2018 och ränteavkastningen låg fortfarande på historiskt låg nivå. Avkastningen av bolagets placeringsverksamhet förbättrades av försäljningen av aktiestocken i dotterbolaget Fennia Kapitalförvaltning Ab till moderbolaget Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia som en del av koncerninterna arrangemang.

Bolagets utveckling under redovisningsåret följde målsättningarna för strategiperioden 2018–2022 och koncernstrategin. Men ännu har vi inte nått målen. Fennia Livs huvudmål under strategiperioden är att öka affärsverksamhetens volym, öka belastningsinkomsten och förbättra driftskostnadsprocenten avsevärt. Syftet med det senare är att trygga bolagets priskonkurrenskraft i framtiden. Bolagets investeringar var i fjol och kommer fortsättningsvis att vara inriktade på digitalisering av verksamheten för att effektivisera och automatisera affärsprocesser och svara mot kundernas önskemål att kunna uträtta ärenden och att få service på nätet. Avsikten är att under innevarande år också skapa nya tjänster för marknaden.

Fennia Livs utsikter för 2019 är goda. De grundar sig på företagsaffären i slutet av 2018, där moderbolaget Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia köpte hela aktiestocken i Folksam Skadeförsäkring Ab. Vi erbjuder Fennia Livs produkter också till dessa nya skadeförsäkringskunder. Den ekonomiska utvecklingen i Finland förväntas å andra sidan återspeglas i Fennia Livs affärsverksamhet. Ett eventuellt svagare slut på året för kapitalmarknadens del kan inverka negativt på bolagets verksamhet såväl till den del som gäller försäljning av kapitalförvaltning och placeringsförsäkringar som den del som gäller placeringsintäkter i balansen.

Vår vision är att erbjuda den bästa kundupplevelsen, och vi jobbar stenhårt för att lyckas. Fennia Liv klarade sig bra i Taloustutkimus jämförelse av livförsäkringsbolag i Finland; företagskunderna gav vår verksamhet näst bäst betyg i branschen. Enligt undersökningen var vi bäst på sakkunskap, problemlösning, serviceorientering och på att hålla vad vi lovat. Jag riktar ett välförtjänat tack till vår personal och våra förvaltningsorgan för en god arbetsinsats och till våra kunder för ett gott samarbete under året som gått.

Alexander Schoschkoff
verkställande direktör

■ Styrelsens verksamhetsberättelse

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv redovisade ett gott resultat för 2018. Bolagets omkostnadsprocent förbättrades jämfört med tidigare år. På grund av det utmanade marknadsläget var placeringsintäkterna lägre än under jämförelseåret.

Fennia Liv är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennias dotterbolag med 100 procents ägarandel.

Försäkringsverksamhet

Fennia Livs totala premieinkomst utan avdrag för återförsäkrares andel uppgick till 164,1 miljoner euro (166,7 mn euro). Av bolagets premieinkomst var 129,9 miljoner euro (132,2 mn euro) livförsäkringar och 34,2 miljoner euro (34,4 mn euro) pensionsförsäkringar. Premieinkomsten från fondförsäkringar var 126,6 miljoner euro (126,9 mn euro), och de utgjorde 77 procent av bolagets premieinkomst (76 %). Premieinkomsten från försäkringar med fortlöpande premie var 54,2 miljoner euro (53,9 mn euro) och dess andel av den totala premieinkomsten var 33 procent (32 %).

Utbetalda ersättningar uppgick till 95,5 miljoner euro (104,4 mn euro). Återköp uppgick till 44,8 miljoner euro (47,4 mn euro). Återbetalningar av sparbelopp utgjorde 3,1 miljoner euro (5,5 mn euro). Sammanlagt 37,8 miljoner euro (36,2 mn euro) utbetalades i pensioner och 5,8 miljoner euro (11,4 mn euro) vid dödsfall och arbetsoförmåga.

Driftskostnaderna var 14,8 miljoner euro (14,8 mn euro). Bolagets omkostnadsprocent inklusive intäkter avseende arvoden och provision från fonder som är placeringsobjekt i fondförsäkringar var 90,2 procent (92,1 %).

Den totala avkastningen på försäkringskapital som är bundet till bolagets resultat varierade 2018 mellan 0,6 och 4,5 procent beroende på försäkringsgren och kvartal.

De beviljade kundåterbäringarna uppgick till 0,9 miljoner euro, av vilka 0,9 miljoner euro finansierades genom att utnyttja den redan tidigare uppkomna ansvarsskulden för kommande extra förmåner.

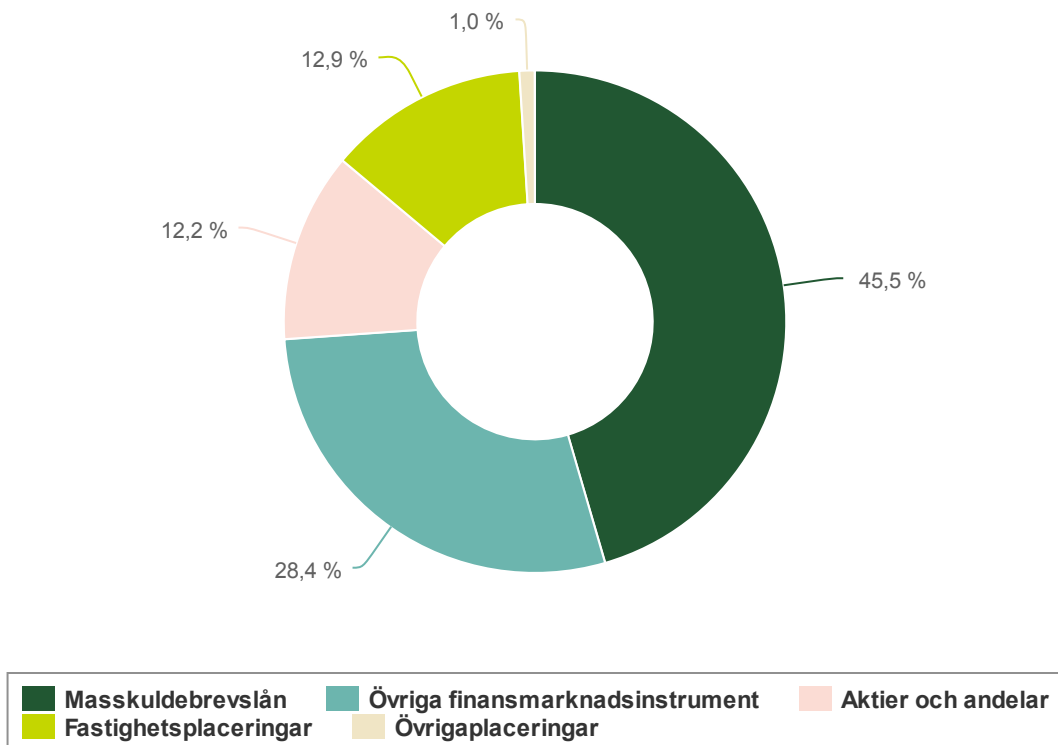
Placeringsverksamhet

Bolagets placeringsintäkter enligt verkligt värde var 17,8 miljoner euro (24,8 mn euro), dvs. att avkastningen på placerat kapital var 2,4 procent (3,3 %). Placeringarnas negativa nettointäkter som bokförts i bolagets resultat uppgick till 39,4 miljoner euro (positiva 70,7 mn euro), varav andelen negativa nettointäkter från fondförsäkringar utgjorde 58,3 miljoner euro (positiva 54,5 mn euro).

Vid årets slut var placeringarnas verkliga värde 761 miljoner euro (767 mn euro). Masskuldebrevslån och placeringar i långräntefonder utgjorde 46 procent av placeringsbeståndet, och penningmarknadsplaceringar och insättningar 28 procent. Aktier, placeringar i aktiefonder och kapitalfonder utgjorde 12 procent, fastighetsplaceringar 13 procent och lånefordringar och övriga placeringar 1 procent. De medel som utgör täckning för fondförsäkringar ökade kraftigt och var 1 027 miljoner euro (1 018 mn euro).

Fördelning av Fennia Livs placeringsbestånd 31.12.2018 761 (767) miljoner euro

Placeringsverksamhetens avkastningsprocent 2,4 % (3,3 %)

Anknytande verksamhet

Fennia Kapitalförvaltning Ab har koncession av Finansinspektionen att fungera som representant för förvaltare av alternativa investeringsfonder. Koncessionen möjliggör att Fennia Kapitalförvaltning kan fungera som kapitalförvaltare och clearingorganisation för de alternativa investeringsfonder som bolaget förvaltar. Fennia Liv gjorde ändringar i bolagsordningen, som Finansinspektionen godkände och som möjliggör den ovan nämnda verksamheten.

Resultat

Bolagets rörelsevinst var 24,2 miljoner euro (22,3 mn euro) och koncernens rörelsevinst var 23,1 miljoner euro (20,4 mn euro). Bolaget upplöste 10,4 miljoner euro av tidigare räntekomplettering och 0,9 miljoner euro av ansvarsskulden för kommande extra förmåner. Från resultatet för jämförelseåret överfördes 3,8 miljoner euro till ansvarsskulden för kommande extra förmåner. Ansvarsskulden för räntekomplettering var 114,7 miljoner euro i slutet av 2018.

Företagsledning och personal

Under verksamhetsåret bestod Fennia Livs styrelse fram till den 1 oktober 2018 av koncernchef Antti Kuljukka (ordförande), filosofie doktor Matti Ruohonen (vice ordförande), filosofie magister Juha-Pekka Halmeenmäki och vice verkställande direktör Seppo Rinta. Styrelsemedlemmar efter den 1 oktober 2018 var koncernchef Antti Kuljukka (ordförande), filosofie doktor Matti Ruohonen (vice ordförande), filosofie magister Juha-Pekka Halmeenmäki och aktuariedirektör Simo Sarvamaa.

Styrelsen sammanträdde sammanlagt 11 gånger under verksamhetsåret. Medlemmarnas närvaroprocent var 94.

Verkställande direktör var Alexander Schoschkoff.

År 2018 hade bolaget i genomsnitt 56 anställda (52).

Belöning

Utgångspunkten för belöningen i Fenniakoncernen är att den är sporrande, rättvis och rimlig och att belöningen av ledningen och personalen motsvarar koncernens och koncernbolagens kort- och långsiktiga intressen. Belöningssystemen grundar sig på på förhand fastställda mål som bygger på koncernens strategiska målsättningar. För att nå dessa mål har man utarbetat belöningsprinciper för koncernen (inkl. lönepolicy). I Fenniakoncernens principhandlingar fastställs hur löner och belöningar bestäms för samtliga Fenniaanställda. På Fennia är principerna för belöning och lönepolicy en helhet, som påverkas utöver av ett intressant och tillräckligt utmanande uppgiftsområde också av bra ledning, personalförmåner och penningbelöning. Av principerna för belöningen och lönepolicy framgår även hur var och en Fenniaanställd kan påverka löneutvecklingen genom att utveckla sig själv och sitt eget arbete, och vilka de ansvar som gäller löne- och belöningsfrågor är i bolaget.

När belöningssystem byggs upp och utvecklas beaktas koncernens och bolagets affärsstrategi, målsättningar och värderingar samt bolagets intresse på lång sikt, riskhantering, kontinuitet i bolagets verksamhet och att den drivs professionellt och enligt sunda och försiktiga affärsprinciper. Belöningssystemen har bl.a. på förhand fastställda maximibelöningar, som begränsar maximibeloppet för belöningar, och villkor för force majeure, som ger styrelsen rätt att ändra systemen under perioden om bolagets ekonomiska ställning har äventyrats eller om omständigheterna i övrigt ändrats avsevärt. Det är i regel den belönade personens chefs chef som beslutar om belöningsfrågor.

Koncernstruktur

Fennia Liv sålde i en koncernintern affär den 1 april 2018 hela aktiestocken i Fennia Kapitalförvaltning Ab, som Fennia Liv ägde till 100 procent, till Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia. Fennia Kapitalförvaltning har konsoliderats i Fennia Livs koncernbokslut för de tre första månaderna av räkenskapsperioden.

I slutet av räkenskapsperioden omfattade koncernen Fennia Liv tolv fastighetsbolag som ägdes helt av bolaget.

Risk- och solvenshantering

Grunden för Fennia Livs riskhantering utgörs av de principer för risk- och solvenshantering som styrelserna i Fennias koncernbolag fastställt. Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på den så kallade modellen med tre försvarslinjer, som beskrivs närmare i avsnittet om riskhantering.

I koncernen fungerar en ledningsgrupp för riskhanteringen för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. För hantering av försäkringsbolagens balansräkning har en ALCO-kommitté tillsatts på koncernnivå.

Placeringsverksamheten grundar sig på ALM-placeringsplanen, som har godkänts av bolagets styrelse, där man bland annat definierar allokering av placeringar samt ansvar och befogenheter för aktörer i den praktiska placeringsverksamheten. När allokeringen av placeringarna fastställs beaktas bolagets risktäckningskapacitet.

För risker och risk- och solvenshantering har bokslutsnoter utarbetats, där Fennia Livs mest betydande risker och de allmänna principerna för risk- och solvenshanteringen tas upp.

Rapport om solvens och finansiell ställning

Rapporten om Fennia Livs solvens och finansiella ställning publiceras senast den 3 juni 2019 på Fennias webbplats www.fennia.fi.

Utsikter för pågående räkenskapsperiod

Resultatet för 2019 förväntas vara på samma eller bättre nivå än 2018. Resultatet är dock beroende av utvecklingen på kapitalmarknaden, eftersom en stor del av bolagets premieintäkter är bundna till hur försäkringskapitalet utvecklas. Intäkterna från placeringsverksamheten förväntas vara lägre än 2018.

Resultaträkning

1 000 €	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Noter
Försäkringsteknisk kalkyl					
Premieinkomst					
Premieinkomst	164 142	166 687	164 142	166 687	1
Återförsäkrars andel	-1 063	-960	-1 063	-960	
	163 079	165 728	163 079	165 728	
Intäkter av placeringsverksamheten	76 606	60 737	77 344	63 277	3, 4
Uppskrivningar av placeringar	13 095	49 813	13 095	49 813	3, 4
Ersättningskostnader					
Utbetalda ersättningar	-95 519	-104 438	-95 519	-104 438	2
Återförsäkrars andel	-32	219	-32	219	
Totalförändring i ersättningsansvaret	-2 340	-3 252	-2 340	-3 252	
Ersättningskostnader sammanlagt	-97 890	-107 471	-97 890	-107 471	
Förändring i premieansvaret					
Totalförändring i premieansvaret	13 378	-96 099	13 378	-96 099	
	13 378	-96 099	13 378	-96 099	
Driftskostnader	-14 826	-14 806	-14 826	-14 806	5
Kostnader för placeringsverksamheten	-83 501	-33 919	-83 157	-34 110	3, 4
Korrigerig av uppskrivningar av placeringar	-46 665	-8 278	-46 665	-8 278	3, 4
Försäkringstekniskt resultat	23 276	15 704	24 358	18 054	
Annan än försäkringsteknisk kalkyl					
Övriga intäkter					
Intäkter av värdepappersverksamheten	1 488	4 751			
Övriga	3	3	3	3	
	1 491	4 753	3	3	
Övriga kostnader					
Kostnader för värdepappersverksamheten	-1 384	-4 231			
Avskrivning av goodwill	-241	-241	-241	-241	
Övriga	-				
	-1 624	-4 472	-241	-241	
Vinst av den egentliga verksamheten	23 143	15 986	24 120	17 816	
Bokslutsdispositioner					
Förändring i avskrivningsdifferensen			-22	-17	
Inkomstskatter					
Räkenskapsperiodens skatter	-2 255	-3 042	-2 255	-3 042	
Tidigare räkenskapsperiodens skatter	772	699	772	699	
Latenta skatter	199	199			
	-1 283	-2 145	-1 483	-2 344	
Minoritetsandelar	6	1			
Räkenskapsperiodens vinst	21 865	13 842	22 615	15 455	

Balansräkning

1 000 €	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Noter
AKTIVA					
Immateriella tillgångar					
Övriga utgifter med lång verkningstid	2 667	3 178	2 667	3 176	12
Goodwill	1 444	1 685	1 444	1 685	
Förskottsbetalningar	1 628	436	1 628	436	
	5 739	5 299	5 739	5 297	
Placeringar					
Fastighetsplaceringar					
Fastigheter och fastighetsaktier	72 061	74 365	60 760	61 039	7
Lånefordringar på företag inom samma koncern			15 056	15 897	
Lånefordringar på ägarintresseföretag	1 843	1 843	1 843	1 843	
	73 905	76 208	77 659	78 780	
Placeringar i företag inom samma koncern					
Dotterbolagsaktier			-	3 400	
Övriga placeringar					
Aktier och andelar	302 862	300 820	302 862	300 820	11
Finansmarknadsinstrument	282 804	294 417	282 804	294 417	
Fordringar på inteckningslån	2 787	2 854	2 787	2 854	
	588 454	598 092	588 454	598 092	
Placeringar sammanlagt	662 359	674 300	666 113	680 272	6
Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar					
Fordringar	1 024 979	1 015 618	1 024 979	1 015 618	10
Vid direktförsäkringsverksamhet					
Hos försäkringstagare	111	399	111	399	
Vid återförsäkringsverksamhet					
	50	137	50	137	
Övriga fordringar	21 552	12 856	21 860	12 003	
	21 713	13 392	22 021	12 539	
Övriga tillgångar					
Materiella tillgångar					
Maskiner och inventarier	283	377	283	342	12
Övriga materiella tillgångar	12	12	12	12	
	296	389	296	354	
Kassa och bank	52 503	45 218	52 450	41 510	
	52 799	45 607	52 746	41 864	
Aktiva resultatregleringar					
Räntor och hyror	4 138	5 346	4 132	5 343	
Övriga aktiva resultatregleringar	3 080	2 597	3 077	2 575	
	7 219	7 943	7 209	7 918	
	1 774 807	1 762 159	1 778 806	1 763 508	

1 000 €	Koncernen 2018	Koncernen 2017	Moderbolaget 2018	Moderbolaget 2017	Noter
PASSIVA					
Eget kapital					
Aktiekapital	27 751	27 751	27 751	27 751	13
Överkursfond	10 723	10 723	10 723	10 723	
Styrelsens disponibla medel	8	8	8	8	
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	59 737	48 896	72 464	60 009	
Räkenskapsperiodens vinst	21 865	13 842	22 615	15 455	
	120 085	101 220	133 562	113 947	
Akkumulerade bokslutsdispositioner					
Avskrivningsdifferens			62	39	
Minoritetsandelar					
	384	390			
Försäkringsteknisk ansvarsskuld					
Premieansvar	449 851	468 716	449 851	468 716	
Ersättningsansvar	152 745	154 139	152 745	154 139	
	602 597	622 855	602 597	622 855	
Ansvarsskuld för fondförsäkringar					
Försäkringsteknisk ansvarsskuld	1 026 981	1 017 761	1 026 981	1 017 761	15
Skulder					
Av återförsäkringsverksamhet	720	738	720	738	
Latenta skatteskulder	3 598	3 799			
Övriga skulder	17 183	9 987	11 639	4 229	14
	21 501	14 525	12 359	4 967	
Passiva resultatregleringar					
	3 259	5 409	3 245	3 939	
	1 774 807	1 762 159	1 778 806	1 763 508	

Moderbolagets finansieringsanalys

1 000 €	2018	2017
Rörelseverksamhetens kassaflöde		
Vinst av den egentliga verksamheten före extraordinära poster	22 638	15 472
Korrektivposter:		
Förändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden	-11 038	99 350
Nedskrivningar och uppskrivningar av placeringar	81 752	-28 629
Avskrivningar enligt plan	1 028	1 560
Övriga korrektivposter	-7 706	-13 646
Kassaflöde före förändring i rörelsekapitalet	86 673	74 107
Förändring i rörelsekapitalet		
Minskning/ökning av kortfristiga räntefria rörelsefordringar	-8 312	2 570
Ökning av kortfristiga räntefria skulder	5 102	881
Rörelseverksamhetens kassaflöde före finansiella poster och skatter	83 464	77 558
Betalda räntor och betalningar för rörelseverksamhetens övriga finansiella kostnader	-124	-131
Betalda direkta skatter	-3 351	-852
Rörelseverksamhetens kassaflöde	79 989	76 575
Investeringarnas kassaflöde		
Investeringar i placeringar (exkl. likvida medel)	-73 952	-74 691
Överlåtelseinkomster av placeringar (exkl. likvida medel)	9 314	16 121
Investeringar i och överlåtelseinkomster av materiella och immateriella tillgångar samt av övriga tillgångar (netto)	-1 411	-323
Investeringarnas kassaflöde	-66 049	-58 893
Finansieringens kassaflöde		
Utbetalda utdelningar	-3 000	-1 500
Finansieringens kassaflöde	-3 000	-1 500
Förändring i likvida medel	10 940	16 182
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början	41 510	25 328
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut	52 450	41 510
	10 940	16 182

■ Bokslutsprinciper

Bokslutet har upprättats enligt bokföringslagen och lagarna om aktiebolag och försäkringsbolag samt i enlighet med beslut, föreskrifter och anvisningar från de myndigheter som övervakar försäkringsbolag.

Placeringarnas bokföringsvärde

Byggnader och konstruktioner tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningarna enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Fastighetsaktier samt mark- och vattenområden tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde.

Aktier och andelar som hänför sig till placeringstillgångar tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde. Aktier och andelar som hänför sig till anläggningstillgångar tas upp till anskaffningsutgiften eller till ett lägre verkligt värde om värdesänkningen anses bestående. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset.

Finansmarknadsinstrument tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften. Anskaffningsutgiften beräknas med hjälp av medelpriset. Skillnaden mellan finansmarknadsinstrumentens nominella värde och anskaffningsutgiften periodiseras till räntetäckning eller som avdrag för dessa under finansmarknadsinstrumentets löptid. Motposten bokförs som ökning eller minskning av anskaffningsutgiften. Värdeförändringar till följd av fluktuationer i räntenivån har inte bokförts. Nedskrivningar i anslutning till emittentens kreditvärdighet bokförs i resultatet.

Lånefordringar och depositioner tas i balansräkningen upp till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde än detta.

De nedskrivningar som tidigare gjorts av placeringar återförs via resultaträkningen högst upp till den ursprungliga anskaffningsutgiften när det verkliga värdet ökar.

Derivatkontrakt används i första hand för att skydda placeringsportföljerna mot valutakursrisker och prisrisker genom att tillämpa skyddande av verkligt värde. Derivaten bokförs dock i regel som icke-skyddande, även om derivat fungerar som effektiva skydd. Vinster och förluster som uppkommit under räkenskapsperioden till följd av att kontrakt stängts eller förfallit har bokförts som intäkter eller kostnader för räkenskapsperioden. Den negativa differensen mellan det verkliga värdet för ett icke-skyddande derivatkontrakt och ett högre bokföringsvärde/en högre avtalskurs bokförs som kostnad. Orealiserade intäkter bokförs inte.

Räntederivat används för att skydda ränterisken gällande den marknadsmässiga ansvarsskulden mot framtida värdeförändringar enligt bolagets riskhantering. Dessa räntederivat bokförs som skyddande. Vid säkringsredovisning bokförs inte negativ värdeförändring på derivat som kostnad till den del värdeförändringen på det skyddade objektet täcker den och förutsatt att skyddet är effektivt. Om emellertid den negativa värdeförändringen på skyddade räntederivat överskrider den positiva värdeförändringen på den skyddade marknadsmässiga ansvarsskulden, bokförs den överskridande delen som nedskrivningar av placeringar. Av räntederivat bokförs som intäkter och kostnader för räkenskapsperioden sådana räntor som enligt avtal hänför sig till perioden. Vinster eller förluster till följd av att räntederivat, som bokförts som skyddande, har stängts periodiseras över löptiden för varje derivatkontrakt.

Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar värderas till verkligt värde, och förändringar i verkligt värde tas i resultaträkningen upp som intäkter eller kostnader.

Bokföringsvärde för annan egendom än placeringar

Som övriga utgifter med lång verkningstid har utgifter för totalrenovering av lägenheter och för planering av datasystem aktiverats. Dessutom har goodwill aktiverats i balansräkningen. Dessa och inventarier tas i balansräkningen upp till anskaffningsutgiften med avdrag för avskrivningar enligt plan. För aktivering av datasystem bokförs avskrivningar för värdeminskningar om aktiveringen inte längre kan anses generera intäkter i framtiden.

Premiefordringar tas i balansräkningen upp till det sannolika värdet och övriga fordringar till det nominella värdet eller till ett bestående lägre sannolikt värde.

Avskrivningar enligt plan

Avskrivningar enligt plan görs som lineära avskrivningar på anskaffningsutgiften baserade på ekonomisk verkningstid. De uppskattade avskrivningstiderna är i genomsnitt följande:

Dataprogram	5–7 år
Utgifter för planering av datasystem	3–10 år
Övriga utgifter med lång verkningstid	3–10 år
Goodwill	10 år
Kontors-, affärs- och industribyggnader	20–50 år
Beståndsdelar i byggnader	10–20 år
Transportmedel och datautrustning	3–5 år
Kontorsmaskiner och -inventarier	7 år

Uppskrivningar av placeringar

Uppskrivningar av placeringar som hänför sig till placeringstillgångar och till placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar samt korrektivposter till uppskrivningarna bokförs via resultaträkningen.

Placeringarnas verkliga värde

Som värden för fastigheter och fastighetsaktier används högst marknadsbaserade verkliga värden. Objekten värderas med en avkastningsvärdemetod som bygger på kassaflödet. I det årliga fastställandet av fastighetsplaceringarnas verkliga värde deltar en utomstående auktoriserad fastighetsvärderare och bolagets egna experter.

För noterade värdepapper och för sådana värdepapper som har en marknad används som verkligt värde årets sista tillgängliga kurs enligt fortlöpande handel, eller om den saknas, den sista avslutskursen. Som verkligt värde för värdepapper som inte noteras används det sannolika överlåtelsepriset, den återstående anskaffningsutgiften eller ett substansvärde. Som verkligt värde för kapitalinvesteringsfondandelar tillämpas den värdering som förvaltningsbolaget uppgett om fondens verkliga värde eller om den fattas anskaffningsutgiften.

Derivatkontrakt värderas till verkligt värde på bokslutsdagen.

Som verkligt värde för fordringar tillämpas det nominella värdet eller ett lägre sannolikt värde.

Poster i utländsk valuta

Affärstransaktioner i utländsk valuta bokförs enligt transaktionsdagens kurs. Fordringar och skulder i utländsk valuta liksom verkligt värde för placeringar har i bokslutet omvandlats till euro genom att använda Europeiska centralbankens referensväxelkurser på bokslutsdagen. Kursdifferenser som uppkommit under räkenskapsperioden och vid bokslutet bokförs som korrigeringsposter till de berörda inkomsterna och utgifterna eller som intäkter och kostnader av placeringsverksamheten om kursdifferenserna hör till finansieringstransaktioner.

Arrangemang för personalens pensioner

Pensionsskyddet för personalen har ordnats genom ArPL-försäkringar i Ömsesidiga Arbetspensionsförsäkringsbolaget Elo. Pensionsutgifter som hänför sig till räkenskapsåret har bokförts som kostnader enligt prestationsprincipen. Bolagets hela personal omfattas dessutom av en premiebaserad tilläggs-pensionsförsäkring, som har tecknats hos Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv.

Ackumulerade bokslutsdispositioner och hantering av latent skatter

Lagstiftningen gör det möjligt att bokföra frivilliga reserver samt avskrivningar som överskrider planen. I koncernbolagens

bokslut avdras inte den latent skatteskulden från ackumulerade bokslutsdispositioner, fonderade uppskrivningar och värderingsdifferenser på placeringar. Intäktsförda uppskrivningar är skattepliktig inkomst. Latenta skattefordringar till följd av periodiseringsdifferenser i bokföring och beskattning har inte tagits upp i koncernbolagens bokslut. Koncernbolagen har inte motsvarande latent skatteskulder. I koncernbokslutet har skatteskulder till följd av konsolideringsåtgärder bokförts.

I koncernbokslutet har den ackumulerade avskrivningsdifferensen delats upp i ändring i den latent skatteskulden och i räkenskapsperiodens resultat samt i latent skatteskuld och i eget kapital. Den tillämpade skattesatsen är 20,0 procent.

Ansvarsskuld

Vid beräkning av ansvarsskulden följs både lagen om försäkringsbolag och Social- och hälsovårdsministeriets och Finansinspektionens föreskrifter och anvisningar.

Vid försäkringar som är bundna till placeringarnas värdeutveckling (fondförsäkringar) används ingen beräkningsränta. För övriga försäkringar beräknas ansvarsskulden per försäkring, och den beräkningsränta som tillämpas varierar enligt följande:

- För individuella liv- och pensionsförsäkringar tillämpas en beräkningsränta på 1–4,5 procent, storleken på räntan beror på försäkringens begynnelsepunkt. För nya försäkringsavtal är beräkningsräntan 1 procent.
- För kapitaliseringsavtal är beräkningsräntan 0–2,5 procent, storleken på räntan beror på avtalets begynnelsepunkt och målgrupp.
- För gruppensionsförsäkringar är beräkningsräntan 0–3,5 procent. Nya gruppensionsförsäkringar är bundna till årsräntan (beräkningsräntan är 0 %).

För att uppfylla beräkningsräntekravet har ansvarsskulden kompletterats i tidigare bokslut. Ansvarsskulden för räntekomplettering var cirka 114,7 miljoner euro den 31 december 2018. I och med kompletteringen är det årliga minimiavkastningskravet, som läggs på placeringsverksamheten, för detta bestånd 1,0 procent.

Skälighetsprincipen

Enligt 13 kap. 2 § i lagen om försäkringsbolag ska livförsäkringsbolag tillämpa den s.k. skälighetsprincipen i fråga om sådana försäkringar som enligt försäkringsavtalet berättigar till extra förmåner som utdelas enligt de överskott som försäkringarna eventuellt avkastar. Denna princip förutsätter att en skälig del av det överskott som dessa försäkringar avkastar i form av extra förmåner ska återföras till de aktuella försäkringarna, om detta inte förhindras av solvenskraven.

Fennia Livs mål är att på lång sikt ge försäkringskapitalet i de försäkringar som är berättigade till utdelning av överskottet en bruttoavkastning som motsvarar minst den riskfria räntan. Försäkringens duration och återköpsrätt beaktas då de extra förmånerna delas ut. Avkastningen som delas ut bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar.

Med försäkringens totalränta avses det sammanlagda belopp för försäkringsavtalets beräkningsränta och de extra förmåner som ska gottskrivas det aktuella avtalet. På beloppet för de extra förmåner som gottskrivas inverkar avtalets beräkningsräntenivå. När bolagets nettointäkter från placeringar är låga sänks nivån på de extra förmånerna. Då kan totalräntan på de försäkringar som har en låg beräkningsränta bli lägre än totalräntan på de försäkringar som har en hög beräkningsränta. När placeringarnas nettoavkastning är hög, kan försäkringar med en låg beräkningsränta få en högre totalränta än de försäkringar som har en hög beräkningsränta.

När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet, vilket betyder att överskottet från placeringsintäkterna kan periodiseras till att delas ut som extra förmåner till en berörd försäkringsgrupp under kommande år.

Nivån på de extra förmånerna begränsas av avkastningskraven som ägaren har fastställt för kapitalet samt av bolagets solvensmål. Solvensmålet uppställs så att alla solvensgränser som lagstiftarna förutsätter överskrids och att bolaget kan ta risker i sin placeringsverksamhet i den mån som upprätthållandet av solvensen, avkastningskravet på ansvarsskulden och ägarens avkastningskrav förutsätter.

Fennia Livs styrelse fastställer årligen de extra förmåner som delas ut till försäkringarna. Beloppet för de på förhand fastställda extra förmånerna kan dock ändras även under året om solvensen eller den allmänna marknadssituationen förutsätter det.

I risklivförsäkringar tillämpas den så kallade skälighetsprincipen i dödsfalls- och invaliditetsskyddet för namngivna försäkringsgrupper i form av höjda ersättningsbelopp.

Målen för de extra förmånerna är inte bindande, och de är inte heller en del av det försäkringsavtal som ingås mellan bolaget

och försäkringstagaren. Målen för de extra förmånerna gäller tills vidare och bolaget förbehåller sig rätten att ändra dessa mål.

Hur skälighetsprincipen uppfylldes 2018

De extra förmåner som Fennia Liv delade ut 2018 motsvarar de mål som bolaget uppställt i sin skälighetsprincip. Avkastningen som delas ut till försäkringarna bestäms utifrån de långsiktiga nettointäkterna från bolagets placeringar. När det gäller nivån på de extra förmånerna strävar man efter kontinuitet. När extra förmåner delas ut beaktas bolagets solvensställning.

Bolagets placeringsavkastning 2018 var hyfsad. På grund av den ytterst låga räntenivån, som nu fortsatt en längre tid, har bolaget årligen överfört en del av resultatet till ansvarsskulden för räntekomplettering för att finansiera beräkningsräntan de kommande åren. I bokslutet den 31 december 2018 gjordes ingen överföring till ansvarsskulden för räntekomplettering. Ansvarsskuld för räntekomplettering upplöstes enligt plan.

Beräkningsräntan för nya pensionsförsäkringar har varit låg redan i flera år (0–1 %). För att trygga kontinuiteten i de extra förmånerna överfördes 3,8 miljoner euro från resultatet för 2017 till ansvarsskulden för kommande extra förmåner för att bekosta de extra förmånerna för pensionsförsäkringar med en beräkningsränta på 0 och 1 procent. För att finansiera tilläggsräntorna som gottskrevs 2018 upplöstes ansvarsskuld för kommande extra förmåner.

Den riskfria räntan har varit låg för såväl på kortränteplaceringar som långa statsobligationer ända sedan 2009. Under perioden 2009–2018 har den totalränta som Fennia Liv gottskrivit tydligt överskridit den riskfria räntan för motsvarande placeringstid. Utöver avtalets beräkningsränta har även försäkringens duration och återköpsrätt beaktats vid utdelningen av de extra förmånerna. Därför har den totalränta som gottskrivs pensionsförsäkringar varit högre än den ränta som gottskrivs sparförsäkringar. Tabellen nedan visar Fennia Livs totalräntor som gottskrevs 2018.

Årlig totalränta för räntebärande försäkringar 2018

Beräknings- ränta	Individuell sparförsäkring	Individuell pensionsförsäkring	Gruppensions- försäkring	Kapitaliserings- avtal
4,50 %	4,50 %	4,50 %		
3,50 %	3,50 %	3,50 %	3,50 %	
2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %	2,50 %
2,00 %			2,00 %	
1,50 %	1,50 %			1,50 %
1,00 %	1,00 %	1,60 %	1,60 %	1,00 %
0,00 %			1,60 %	0,60 %

Koncernbokslut

I Fennia Livs koncernbokslut har alla de dotterbolag konsoliderats där moderbolaget direkt eller indirekt har över hälften av rösträtten.

Koncernbokslutet har upprättats som sammanställning av moderbolagets och dotterbolagens resultaträkningar, balansräkningar och noter. Bolagens interna fordringar och skulder, intäkter och kostnader, vinstutdelning samt inbördes aktieinnehav har eliminerats. Inbördes aktieinnehav har eliminerats genom förvärvsmetoden. Den koncernaktiva som hänför sig till anläggningstillgångsposter avskrivs enligt avskrivningsplanen för den berörda anläggningstillgångsposten. Koncerngoodwill som inte har hänförs avskrivs i sin helhet.

■ Koncernen

Koncernbolagen 31.12.2018

Koncernbokslutet inkluderar följande dotterbolag

Fennia Kapitalförvaltning Ab (sålt 4/2018)

Asunto Oy Jyväskylän Jontikka 2

Asunto Oy Tampereen Vuoreksen Puistokatu 76

Kiinteistö Oy Espoon Niittyrinne 1

Kiinteistö Oy Koivuhaanportti 1-5

Kiinteistö Oy Konalan Ristipellontie 25

Kiinteistö Oy Mikkelin Hallituskatu 1

Kiinteistö Oy Sellukatu 5

Kiinteistö Oy Teohypo

Kiinteistö Oy Vaajakosken Varaslahdentie 6

Kiinteistö Oy Vasaramestari

Kiinteistö Oy Vasaraperän Liikekeskus

Munkinseudun Kiinteistö Oy

■ Noter till moderbolaget

Noter till resultaträkningen och balansräkningen

1. Premieinkomst

1 000 €	2018	2017
Direktförsäkring		
Från hemlandet	164 142	166 687
Återförsäkring	-	-
Premieinkomst före återförsäkrarens andel	164 142	166 687
Poster som avdragits från premieinkomsten		
Kreditförluster på premiefordringar	12	11
Premieinkomst av direktförsäkring		
Livförsäkring		
Individuell livförsäkring med fondanknytning	81 344	92 601
Annan individuell livförsäkring	3 383	3 247
Kapitaliseringsavtal med fondanknytning	28 974	20 075
Annat kapitaliseringsavtal	122	145
Arbetstagarnas grupplivförsäkring	5 315	5 283
Annan grupplivförsäkring	10 774	10 891
	129 911	132 242
Pensionsförsäkring		
Individuell pensionsförsäkring med fondanknytning	4 466	4 505
Annan individuell pensionsförsäkring	4 928	5 203
Gruppensionsförsäkring med fondanknytning	11 776	9 763
Annan gruppensionsförsäkring	13 061	14 975
	34 231	34 446
	164 142	166 687
Fortlöpande premier	54 224	53 898
Engångspremier	109 918	112 790
	164 142	166 687
Premier från avtal som berättigar till återbäring	37 582	39 744
Premier för fondförsäkringar	126 560	126 944
	164 142	166 687

2. Utbetalda ersättningar

1 000 €	2018	2017
Direktförsäkring		
Livförsäkring	52 605	65 017
Pensionsförsäkring	42 913	39 421
	95 519	104 438
Återförsäkring	-	-
Utbetalda ersättningar sammanlagt	95 519	104 438
Av vilka:		
Återköp	44 770	47 400
Återbetalning av sparsumma	3 100	5 504
Övriga	47 649	51 535
	95 519	104 438
Fondförsäkringarnas andel av utbetalda ersättningar	34 685	43 464
Extra förmåner inom livförsäkring		
Återbäringarnas och rabatternas effekt på det försäkringstekniska resultatet	39	639
Ändring i ansvaret för framtida extra förmåner under räkenskapsperioden	-492	3 800

Av beräkningsräntan för 2018 finansierades 10 355 833 euro genom att upplösa ansvarsskuld för räntekomplettering. Under 2018 beviljades totalt 530 314 euro som extra förmåner för pensions- och sparförsäkringar. Av beloppet finansierades 491 684 euro från ansvarsskulden för extra förmåner. Som tillägg för risklivförsäkringssumman betalades 392 692 euro ut och de finansierades helt från reserven för tilläggen. De kundåterbäringar som gottskrevs försäkringarna 2018 motsvarade räkenskapsperiodens mål för extra förmåner.

I bokslutet 31.12.2017 överfördes 3 800 000 euro från resultatet till extra förmåner för pensionsförsäkringar med låg beräkningsränta. Av beräkningsräntan för 2017 finansierades 10 921 504 euro genom att upplösa ansvarsskuld för räntekomplettering. De extra förmåner som delades ut 2017, 457 776 euro, finansierades från resultatet. Som tillägg för risklivförsäkringssumman betalades 608 412 euro ut och de finansierades helt från reserven för tilläggen. De kundåterbäringar som gottskrevs försäkringarna 2017 motsvarade räkenskapsperiodens mål för extra förmåner. I bokslutet betalades dessutom på en del av gruppensionsförsäkringar en extra förmån av engångskaraktär på 181 530 euro.

3. Specifikation av nettointäkterna från placeringsverksamheten

1 000 €	2018	2017
Intäkter av placeringsverksamheten		
Intäkter av placeringar i ägarintresseföretag		
Ränteintäkter		
Från övriga företag	228	-
Intäkter av fastighetsplaceringar		
Ränteintäkter		
Från företag inom samma koncern	319	332
Från övriga företag	147	147
Övriga intäkter	466	479
	7 834	7 957
	8 301	8 436
Intäkter av övriga placeringar		
Utdelningsintäkter	20 147	16 034
Ränteintäkter	9 236	7 609
Övriga intäkter	3 488	1 758
	32 871	25 402
Sammanlagt	41 399	33 838
Återförda nedskrivningar	5 752	5 236
Försäljningsvinster	30 193	24 203
Sammanlagt	77 344	63 277
Kostnader för placeringsverksamheten		
Kostnader för fastighetsplaceringar		
Till företag inom samma koncern	-2 724	-2 777
Till övriga företag	-1 231	-1 015
	-3 955	-3 792
Kostnader för övriga placeringar	-4 264	-3 963
Räntekostnader och övriga kostnader för främmande kapital	-124	-131
Sammanlagt	-8 344	-7 886
Nedskrivningar och avskrivningar		
Nedskrivningar	-53 933	-18 141
Försäljningsförluster	-20 880	-8 082
Sammanlagt	-83 157	-34 110
Nettointäkter av placeringsverksamheten före uppskrivningar och korrigeringar av dessa	-5 812	29 167
Uppskrivningar av placeringar	13 095	49 813
Korrigerings av uppskrivningar av placeringar	-46 665	-8 278
	-33 570	41 535
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	-39 383	70 702

4. Fondförsäkringarnas andel av nettointäkterna från placeringsverksamheten i resultaträkningen

1 000 €	2018	2017
Intäkter av placeringsverksamheten	29 385	29 168
Kostnader för placeringsverksamheten	-12 257	-7 289
Nettointäkter av placeringsverksamheten före uppskrivningar och korrigerig av dessa samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar	17 127	21 879
Uppskrivningar av placeringar	13 095	49 813
Korrigerig av uppskrivningar av placeringar	-46 665	-8 278
Nedskrivningar	-45 411	-10 724
Återförda nedskrivningar	3 603	1 816
Nettointäkter av placeringsverksamheten i resultaträkningen	-58 251	54 506

5. Specifikation av driftskostnader

1 000 €	2018	2017
Specifikation av driftskostnaderna i resultaträkningen		
Utgifter för anskaffning av försäkringar		
Provisioner för direktförsäkring	2 429	2 336
Provisioner och vinstandelar från mottagen återförsäkring		
Övriga utgifter för anskaffning av försäkringar	4 832	4 330
Utgifter för anskaffning av försäkringar sammanlagt	7 261	6 666
Kostnader för handläggning av försäkringar	5 405	5 806
Förvaltningskostnader	2 369	2 469
Provisioner för avgiven återförsäkring	-211	-135
Sammanlagt	14 825	14 806
Totala driftskostnader enligt funktion		
Utbetalda ersättningar	978	770
Driftskostnader	14 826	14 806
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten	1 646	1 559
Sammanlagt	17 450	17 135
Funktions specifika avskrivningar och nedskrivningar enligt plan		
Utbetalda ersättningar	160	157
Driftskostnader	838	1 345
Kostnader för skötsel av placeringsverksamheten	29	58
Sammanlagt	1 028	1 560
Specifikation av personalkostnader, personal och medlemmar i olika organ		
Personalkostnader		
Löner och arvoden	4 323	3 886
Pensionskostnader	1 141	678
Övriga lönebikostnader	206	225
Sammanlagt	5 670	4 788
Löner och arvoden till ledningen		
Styrelsen och verkställande direktören	286	336
Pensionsåldern för verkställande direktören bestäms enligt ArPL.		
Antal anställda i genomsnitt under räkenskapsperioden		
	52	52
	52	52
Revisorns arvoden		
Revision	23	29
Skatterådgivning	-	-
Övriga	-	2
	23	32

Andra än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för Fenniakoncernen var under räkenskapsperioden 2018 sammanlagt 11 532,00 euro. Tjänsterna bestod av skattetjänster på 5 580,00 euro och andra tjänster på 5 952,00 euro.

6. Verkligt värde och värderingsdifferens för placeringar

1 000 €	Placeringar 31.12.2018			Placeringar 31.12.2017		
	Återstående anskaffnings- utgift	Bokförings- värde	Verkligt värde	Återstående anskaffnings- utgift	Bokförings- värde	Verkligt värde
Fastighetsplaceringar						
Fastigheter	-	-	-	3 718	3 718	4 260
Fastighetsaktier i företag inom samma koncern	48 715	48 715	59 949	48 508	48 508	58 766
Fastighetsaktier i ägarintresseföretag	10 353	10 353	10 353	7 120	7 120	7 420
Övriga fastighetsaktier	1 692	1 692	1 692	1 692	1 692	1 692
Lånefordringar på företag inom samma koncern	15 056	15 056	15 056	15 897	15 897	15 897
Lånefordringar på ägarintresseföretag	1 843	1 843	1 843	1 843	1 843	1 843
Placeringar i företag inom samma koncern						
Aktier och andelar	-	-	-	3 400	3 400	3 400
Övriga placeringar						
Aktier och andelar	302 862	302 862	325 617	300 820	300 820	328 814
Finansmarknadsinstrument	282 804	282 804	282 970	294 417	294 417	294 536
Fordringar på in-teckningslån	2 787	2 787	2 787	2 854	2 854	2 854
	666 113	666 113	700 267	680 272	680 272	719 484
I den återstående anskaffningsutgiften för finansmarknadsinstrument ingår skillnaden mellan det nominella värdet och anskaffningspriset, periodiserad som ränteutgifter eller som en minskning av dessa.	-9 068			-12 041		
Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet)			34 154			39 212
Derivatens verkliga värde och värderingsdifferens						
Skyddande derivat			4 803			182
Icke-skyddande derivat	-223	-223	-215	-48	-48	646
Värderingsdifferens (skillnaden mellan det verkliga värdet och bokföringsvärdet)			4 811			876
Värderingsdifferens sammanlagt			38 966			40 088

7. Förändringar i fastighetsplaceringar

1 000 €	Fastigheter och fastighetsaktier	Lånefordringar på företag inom samma koncern	Lånefordringar på ägarintresseföretag
Anskaffningsutgift 1.1	69 061	15 897	1 843
Ökningar	3 001	-	-
Minskningar	-3 720	-841	-
Anskaffningsutgift 31.12	68 341	15 056	1 843
Nedskrivningar 1.1	-8 022		
Ackumulerade nedskrivningar som gäller minskningar	-		
Återförda nedskrivningar	898		
Ökningar	-458		
Nedskrivningar 31.12	-7 582		
Bokföringsvärde 31.12	60 760	15 056	1 843
Fastigheter och fastighetsaktier i eget bruk			
Återstående anskaffningsutgift	280		
Bokföringsvärde	280		
Verkligt värde	280		

8. Placeringar i företag i samma koncern och i ägarintresseföretag

1 000 €

Anskaffningsutgift 1.1	3 800
Minskningar	-3 800
Anskaffningsutgift 31.12	
Nedskrivningar 1.1	-400
Återförda nedskrivningar	400
Nedskrivningar 31.12	
Bokföringsvärde 31.12	

9. Fordringar

1 000 €

Övriga fordringar

Hos företag inom samma koncern

621

10. Placeringar som utgör täckning för fondförsäkringar

	2018		2017	
1 000 €	Ursprunglig anskaffningsutgift	Verkligt värde	Ursprunglig anskaffningsutgift	Verkligt värde
Aktier och andelar	813 702	836 526	748 562	860 523
Finansmarknadsinstrument	131 143	125 072	115 563	115 380
Kassa och bank	63 382	63 382	39 715	39 715
Sammanlagt	1 008 227	1 024 979	903 840	1 015 618
Placeringar som motsvarar ansvarsskulden för fondförsäkringar	1 008 227	1 024 979	903 840	1 015 618
I kassa och bank och motsvarande fordringar ingår nettopremier för betalda försäkringar som är i kraft vid bokslutstidpunkten och som ännu inte har placerats.		2 468		2 495

11. Innehav i övriga företag

1 000 €	Andel av samtliga aktier %	Bokföringsvärde 31.12.2018	Verkligt värde 31.12.2018
Inhemskas aktier			
Amplus Holding Oy	19,97 %	1 831	3 576
Fingrid Oyj	0,18 %	203	1 500
Holiday Club Resorts Oy	1,76 %	1 097	1 097
Pihlajalinna Abp	1,17 %	2 270	2 270
Uudenmaan Pääomarahasto Oy	13,22 %	1 016	1 016
Övriga		1 461	1 846
		7 878	11 306
Utländska aktier			
Övriga		55 051	66 534
		55 051	66 534
Andelar i placeringsfonder, inhemska			
Erikoisjoitusrah. Fennica Toimitilat I E-osuus		8 353	8 482
Evli Euro Likvidi		29 986	29 986
Evli Euro Likvidi B		1 500	1 500
Evli Short Corporate Bond B		30 090	30 090
Nordea Korko S Kasvu (Moderate Yield Fund)		3 982	3 982
OP-Euro A		3 994	3 994
Andelar i placeringsfonder, utländska			
Frankrike			
Oddo Asset Management Oddo Tresorerie 3-6 Mois		5 434	5 434
Irland			
Institutional Cash Series PLC - Institutional US D		31 506	32 712
Muzinich Funds - Emerging Markets Short Duration F		16 316	16 316
Muzinich Funds - EnhancedYield Short-Term Fund		20 481	20 481
Muzinich Short Duration High Yield Fund		15 108	15 841
Specialist Investor Funds PLC - M&G European Loan		24 958	24 958
Luxemburg			
BNP Paribas InstiCash Money 3M EUR		8 680	8 680
Oddo Compass Euro Credit Short Duration Fund		29 953	29 953
		230 343	232 411
Andelar i kapitalfonder, inhemska			
MB Equity Fund IV Ky		1 966	3 446
Selected Mezzanine Funds I Ky		347	670
Selected Private Equity Funds I Ky			1 452
WasaGroup Fund I		351	501
Andelar i kapitalfonder, utländska			
Storbritannien			
Euro Choice IV GB Limited		1 090	3 226
Guensey			
Partners Group European Buyout		1 477	1 485
Partners Group European Mezzanine		928	940
The Triton Fund III L.P.		2 488	2 705
Övriga		941	941
		9 590	15 366

12. Förändringar i immateriella och materiella tillgångar

1 000 €	Immateriella rättigheter och övriga utgifter med lång verkningstid	Goodwill	Förskottsbetalningar	Inventarier	Sammanlagt
Anskaffningsutgift 1.1.2018	9 015	2 407	436	522	12 380
Ökningar	434	-	1 628	127	2 189
Minskningar	-	-	-436	-253	-689
Anskaffningsutgift 31.12.2018	9 449	2 407	1 628	397	13 880
Akkumulerade avskrivningar 1.1.2018	-5 229	-722		-181	-6 131
Akkumulerade avskrivningar av minskningar och överföringar	-	-		152	152
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-799	-241		-84	-1 124
Akkumulerade avskrivningar 31.12.2018	-6 028	-963		-113	-7 104
Nedskrivningar 1.1.2018	-610				-610
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-145				-145
Nedskrivningar 31.12.2018	-755				-755
Bokföringsvärde 31.12.2018	2 667	1 444	1 628	283	6 022

13. Eget kapital

1 000 €	2018
Bundet	
Aktiekapital 1.1/31.12	27 751
Överkursfond 1.1/31.12	10 723
Bundet sammanlagt	38 474
Fritt	
Styrelsens disponibla medel 1.1/31.12	8
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 1.1	60 009
Vinst från förra räkenskapsperiod	15 455
Utdelning	-3 000
Vinst från tidigare räkenskapsperioder 31.12	72 464
Räkenskapsperiodens vinst	22 615
Fritt sammanlagt	95 088
Eget kapital sammanlagt	133 562
Utdelningsbara medel 31.12.2016	
Räkenskapsperiodens vinst	22 615
Styrelsens disponibla medel	8
Vinst från tidigare räkenskapsperioder	72 464
Utdelningsbara medel sammanlagt	95 088

14. Skulder

1 000 €	2018	2017
Övriga skulder		
Till företag inom samma koncern	604	354

15. Ansvarsskuld för fondförsäkringar

1 000 €	2018	2017
Premieansvar	1 001 577	996 089
Ersättningsansvar	25 405	21 672
	1 026 981	1 017 761

16. Säkerheter och ansvarsförbindelser

1 000 €	2018	2017
Ansvar på grund av derivatkontrakt		
Icke-skyddande		
Valutaderivat		
Termin- och futurkontrakt		
Öppna		
Värdet på underliggande tillgång	66 490	74 582
Verkligt värde	-215	646
Skyddande		
Räntederivat		
Ränteswapkontrakt		
Öppna		
Värdet på underliggande tillgång	325 000	322 500
Verkligt värde	4 803	182
Resultatet från stängda och förfallna icke-skyddande derivat har bokförts till fullt belopp via resultaträkningen.		
Realiserat resultat från stängda och förfallna skyddande derivat periodiseras i resultatet enligt löptiden för det ursprungliga derivatkontraktet. Nettoresultatet för stängda räntederivat för den avslutade räkenskapsperioden var -959 919,80 euro varav 53 791,70 euro periodiserats till räkenskapsperioden. Under tidigare räkenskapsperioder har 586 957,33 euro från resultatet för stängda räntederivat periodiserats till räkenskapsperioden som förlust.		
Negativa värderingsdifferenser för icke-skyddande derivatkontrakt behandlas i bokföringen som kostnad.		
Ansvar för mervärdesskatt		
Med anknytning till gruppregistrering för mervärdesskatt är bolaget tillsammans med övriga medlemmar i den skattskyldiga gruppen i Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia gemensamt ansvarigt för de mervärdesskatter som gruppen ska redovisa.		
Företag inom samma koncern	249	17
Övriga företag	477	208
Placeringsförbindelser		
Förbindelser om teckning av andelar i kapitalfonder	5 720	5 950
Obetalda entreprenadposter för oavslutade byggnadsobjekt	5 562	
Lån till närstående och transaktioner med närstående		
Bolaget har inga penninglån, åtaganden eller ansvarsförbindelser till bolagets närståendekrets.		
Bolaget har inga transaktioner med närstående som skulle ha gjorts i enlighet med andra än ordinarie handelsvillkor.		

17. Noter om koncernen

Försäkringsaktiebolaget Fennia Livs moderbolag är Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia, hemort Helsingfors.

En kopia av Fennias koncernbokslut kan fås på moderbolagets huvudkontor, Kyllikkiporten 2, Helsingfors.

Bokslutets nyckeltal

Resultatanalys

1 000 €	2018	2017	2016	2015	2014
Premieinkomst	163 079	165 728	205 881	198 946	151 413
Intäkter av och kostnader för placeringsverksamheten samt uppskrivningar och korrigeringar av dessa	-40 465	68 353	88 475	121 449	62 839
Utbetalda ersättningar	-95 551	-104 219	-90 301	-83 131	-77 490
Förändring i ansvarsskulden före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	11 038	-94 911	-180 322	-221 123	-116 909
Driftskostnader	-14 826	-14 806	-14 046	-13 544	-11 947
Övriga försäkringstekniska intäkter					156
Försäkringstekniskt resultat före extra förmåner och förändring i utjämningsbeloppet	23 276	20 144	9 688	2 596	8 062
Övriga intäkter och kostnader	-133	281	550	13	-7
Rörelsevinst	23 143	20 425	10 238	2 610	8 055
Förändring i utjämningsbeloppet	0	0	0	8 595	-723
Extra förmåner	0	-4 439	-1 800	-5 493	-501
Vinst före reserver och skatter	23 143	15 986	8 438	5 712	6 831
Skatter	-1 283	-2 145	-676	-445	-2 102
Minoritetsandelar	6	1	-10	4	
Koncernens vinst för räkenskapsperioden	21 865	13 842	7 753	5 272	4 729
Total premieinkomst (1 000 €)	164 142	166 687	207 062	199 823	152 544
Omkostnadsprocent av belastningsinkomsten	101,9 %	103,6 %	105,6 %	113,8 %	122,8 %
Omkostnadsprocent av balansomslutningen	1,0 %	1,0 %	1,1 %	1,3 %	1,3 %
Totalresultat euro (1 000 €)	23 036	30 877	14 170	-37 650	29 739
Avkastning på totalkapitalet	3,5 %	4,5 %	5,1 %	5,5 %	7,8 %

Nyckeltalen härrör från moderbolagets siffror med undantag för resultatanalysen.

Placeringsfördelning enligt verkligt värde

	Grundfördelning				Riskfördelning					
	31.12.2018		31.12.2017		31.12.2018		2017	2016	2015	2014
	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	%	mn euro	%	%	%
Ränteplaceringar sammanlagt	565,4	74,3	520,5	67,8	565,4	74,3	67,8	69,5	59,7	51,9
Lånefordringar ¹	2,9	0,4	3,0	0,4	2,9	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Masskuldebrevslån	346,5	45,5	367,1	47,8	346,5	45,5	47,8	38,9	39,0	41,0
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	215,9	28,4	150,5	19,6	215,9	28,4	19,6	30,1	20,3	10,4
Aktieplaceringar sammanlagt	92,7	12,2	145,9	19,0	92,7	12,2	19,0	14,7	17,9	25,5
Noterade aktier ³	70,0	9,2	112,6	14,7	70,0	9,2	14,7	10,2	12,6	18,6
Kapitalplaceringar ⁴	14,8	1,9	21,6	2,8	14,8	1,9	2,8	3,1	3,5	3,8
Onoterade aktier ⁵	7,8	1,0	11,6	1,5	7,8	1,0	1,5	1,5	1,9	3,0
Fastighetsplaceringar sammanlagt	97,9	12,9	99,5	13,0	97,9	12,9	13,0	14,9	21,5	21,6
Direkta fastighetsplaceringar	88,9	11,7	89,9	11,7	88,9	11,7	11,7	11,8	15,3	15,6
Fastighetsinvesteringar och kollektiva investeringar	9,0	1,2	9,6	1,2	9,0	1,2	1,2	3,1	6,2	6,0
Övriga placeringar	5,4	0,7	1,4	0,2	5,4	0,7	0,2	0,9	0,9	0,9
Hedgefondplaceringar ⁶	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,9	0,9	0,8
Råvaruplaceringar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga placeringar ⁷	5,4	0,7	1,4	0,2	5,4	0,7	0,2	0,0	0,0	0,1
Placeringar sammanlagt	761,4	100,0	767,2	100,0	761,4	100,0	100,0	99,9	100,0	99,8
Inverkan av derivat ⁸	-	-	-	-	-	-	-	0,1	0,0	0,2
Placeringar enligt verkligt värde sammanlagt	761,4	100,0	767,2	100,0	761,4	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Modifierad duration för masskuldebrevsportföljen	1,1									

1) Inklusive upplupna räntor.

2) Inklusive pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusive blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusive kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusive onoterade fastighetsinvesteringarbolag.

6) Inklusive hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusive poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Inklusive inverkan av derivat på differensen mellan risk- och grundfördelningen.

Nettointäkter av placeringsverksamheten på sysselsatt kapital

	Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt marknadsvärde ⁸		Sysselsatt kapital ⁹	Avkastning i % på sysselsatt kapital				
	2018 mn euro	2018 mn euro		2018 %	2017 %	2016 %	2015 %	2014 %
Intäkt €/avkastning % på sysselsatt kapital								
Ränteplaceringar sammanlagt	2,8	556,9		0,5	0,2	1,0	0,5	5,3
Lånefordringar ¹	0,1	2,9		3,7	3,7	1,4	6,1	3,8
Masskuldebrevslån	1,7	352,7		0,5	0,1	1,4	-0,5	5,8
Övriga finansmarknadsinstrument och insättningar ^{1 2}	1,0	201,2		0,5	0,3	0,5	2,5	2,6
Aktieplaceringar sammanlagt	7,6	100,3		7,6	11,3	5,0	16,7	13,4
Noterade aktier ³	-7,9	82,8		-9,5	7,5	3,1	18,5	12,0
Kapitalplaceringar ⁴	3,5	17,7		19,9	32,3	12,9	14,1	13,6
Onoterade aktier ⁵	12,0	-0,2		-	5,8	2,4	11,6	23,1
Fastighetsplaceringar sammanlagt	6,3	94,2		6,7	5,4	14,6	7,9	5,7
Direkta fastighetsplaceringar	5,7	85,3		6,7	5,6	18,1	8,4	3,4
Fastighetsinvesteringar och kollektiva investeringar	0,6	8,9		7,1	3,8	4,9	6,6	12,1
Övriga placeringar	1,9	1,6		113,9	1025,2	42,1	3,3	10,7
Hedgefondplaceringar ⁶	0,0	0,0		-99,3	-10,7	-4,7	4,5	8,9
Råvaruplaceringar								
Övriga placeringar ⁷	1,9	1,6		114,0	-739,9	-163,9	-108,2	22,9
Placeringar sammanlagt	18,6	753,0		2,5	3,5	4,5	5,2	7,6
Icke hänförliga intäkter, kostnader och driftskostnader	-0,8							
Nettointäkter av placeringsverksamheten enligt verkliga värden	17,8	753,0		2,4	3,3	4,3	5,0	7,4

1) Inklusiva upplupna räntor.

2) Inklusiva pengar och bankfordringar samt köpeskillingsfordringar och -skulder.

3) Inklusiva blandfonder om de inte kan hänföras till andra poster.

4) Inklusiva kapitalfonder och mezzanine-fonder samt placeringar i infrastruktur.

5) Inklusiva onoterade fastighetsinvesteringarbolag.

6) Inklusiva hedgefondandelar av olika slag oberoende av fondens strategi.

7) Inklusiva poster som inte kan hänföras till andra placeringsslag.

8) Förändring i marknadsvärdena under rapporteringsperiodens början och slut – kassaflöden under perioden.

Med kassaflöde avses differensen mellan försäljning/intäkter och köp/kostnader.

9) Sysselsatt kapital = Marknadsvärdet i början av rapporteringsperioden + dagligen/månatligen tidsavvägda kassaflöden.

■ Formler för beräkning av nyckeltal

Premieinkomst = premieinkomst före återförsäkrars andel

Omkostnadsprocent (% av belastningsinkomsten) =

+ driftskostnader före förändringen i aktiverade anskaffningsutgifter för försäkringar
 + kostnader för ersättningshandläggning

 belastningsinkomst

Omkostnadsprocent (% av balansomslutningen) =

+ totala driftskostnader

 ingående balansomslutning

Totalresultat = rörelsevinst (förlust) +/- förändring i värderingsdifferenser utanför balansräkningen

Avkastning på totalt kapital enligt verkligt värde (%) =

+/- rörelsevinst eller förlust
 + finansiella kostnader
 + beräkningsräntekostnad
 +/- förändring i placeringarnas värderingsdifferenser
 + balansomslutning
 - ansvarsskuld för fondförsäkringar
 +/- placeringarnas värderingsdifferenser

Divisorn vid beräkning av nyckeltalen beräknas som medeltal av värdena enligt balansräkningarna för räkenskapsperioden och föregående räkenskapsperiod.

Med beräkningsräntekostnaden avses den beräkningsränta som gottskrivs försäkringarna under året utökad/reducerad med eventuella ändringar i ansvarsskulden för räntekompletteringar.

Placeringsverksamhetens nettointäkter på sysselsatt kapital enligt verkligt värde (%)

Placeringsverksamhetens nettointäkter enligt verkligt värde i relation till sysselsatt kapital beräknas per placeringsslag och på placeringarnas totalbelopp med beaktande av kassaflödena under perioden.

Antal anställda i genomsnitt = Nyckeltalet beräknas som ett medeltal av antalet anställda i slutet av varje kalendermånad.

■ Risker och risk- och solvenshantering

1 Allmänt om risk- och solvenshantering

Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (nedan Fennia Liv) ägs av Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia (nedan Fennia). Ramen för risk- och solvenshanteringen i Fennia Liv beskrivs i de principdokument som fastställts av koncernbolagens styrelser. Det väsentligaste av dessa dokument är principerna för risk- och solvenshantering där man beskriver de allmänna principerna för både risk- och solvenshanteringen i koncernen.

I Fenniakoncernen avses med riskhantering koordinerade strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man identifierar, mäter, hanterar, följer upp och rapporterar de risker som gäller koncernen och koncernbolagen. Med solvenshantering avses strategier, processer, principer och åtgärder med vilka man styr och fastställer koncernbolagens och koncernens risktäckningskapacitet, riskvillighet och risktolerans samt de väsentligaste riskbegränsningarna.

2 Organisering av risk- och solvenshantering

Fennias styrelse är, i egenskap av styrelse för koncernens moderbolag, koncernens högsta beslutande organ och ansvarar för risk- och solvenshanteringen och att den ska passa ihop med koncernens administrationssystem. Fennias styrelse ansvarar för att särdragen hos bolagen som hör till koncernen och koncernens interna förbindelser (bl.a. interna transaktioner, dubbla kapital, flyttbarhet av kapital och användning av kapital i allmänhet) beaktas på ett ändamålsenligt sätt.

Fennia Livs styrelse ansvarar för att bolaget följer koncernens principer för risk- och solvenshantering. Till dess ansvar hör särskilt att se till att bolaget har ett tillräckligt administrationssystem när det gäller verksamhetens kvalitet, omfattning och komplexitet inklusive intern kontroll och riskhanteringssystem.

På övriga koncernbolag följs Fenniakoncernens principer för risk- och solvenshantering till tillämpliga delar. Fennia Livs övriga koncernbolag är fastighetsbolag.

På koncernnivå har en ALCO-kommitté tillsatts för hantering av försäkringsbolagens balansräkning. Dess centrala uppgifter är att ta fram ett förslag till placeringsstrategi för försäkringsbolagens styrelser (ALM-plan), att vid behov ändra strategin utan att bryta mot de begränsningar som ställts upp av styrelserna och att rapportera om riskerna i balansräkningen till styrelserna. Kommitténs ordförande är Fennias verkställande direktör.

I koncernen fungerar en ledningsgrupp för riskhanteringen för att bereda, styra, koordinera och informera om risk- och solvenshanteringsuppgifterna. Gruppens ordförande är koncernens ekonomidirektör.

Styrmodellen för riskhanteringssystemet bygger på modellen med tre försvarslinjer:

1. Den första försvarslinjen, dvs. affärs- och stödfunktionerna, ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända principer.
2. Den andra försvarslinjen ansvarar bl.a. för rapporteringen om och tolkningen, utvecklingen och planeringen av risk- och solvenshanteringen samt stödjer, följer upp och bedömer implementeringen av den första försvarslinjens risk- och solvenshanteringsprocesser.
3. Den tredje försvarslinjen har som uppgift att säkerställa effekten av och effektiviteten i den interna kontrollen och risk- och solvenshanteringen.

Ansvar för risk- och solvenshanteringen i modellen med tre försvarslinjer fördelas mellan olika aktörer på följande sätt:

- Verkställande direktör

Verkställande direktören har, med stöd av den operativa ledningen, det allmänna ansvaret för att risk- och solvenshanteringen genomförs på ett ändamålsenligt sätt enligt styrelsens beslut.

- Affärs- och stödfunktioner

Varje affärs- och stödfunktion ansvarar främst för den dagliga riskhanteringen och riskrapporteringen enligt godkända

principer, följer upp den totala riskprofilen för deras eget delområde (med stöd av den andra försvarslinjen) och ser till att verksamheten inom det egna delområdet löper enligt koncernens dokumentation om risk- och solvenshantering.

- Aktuariefunktion

Försäkringsbolagets ansvariga aktuarie ansvarar för aktuariefunktionen och för att de försäkringsmatematiska metoder som används i prissättning och i beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden är ändamålsenliga. Den ansvariga aktuarien fastställer även nivån på den försäkringstekniska ansvarsskulden. Aktuariefunktionen har en roll som aktör i både den första och den andra försvarslinjen. Aktuariefunktionen deltar i det effektiva genomförandet av riskhanteringssystemet, särskilt i skapandet av riskhanteringsmetoder, men också i genomförandet av bolagets egen risk- och solvensbedömning.

- Riskhantering

Riskhanteringsenheten utgör riskhanteringsfunktionen tillsammans med enheten Compliance och operativa risker. Riskhanteringsfunktionen har huvudansvar för den andra försvarslinjens kvantitativa uppgifter och ansvarar bl.a. för tolkningen, utvecklingen och planeringen av samt anvisningarna och metoderna för risk- och solvenshanteringen. Funktionen uppgift är att upprätthålla helhetsbilden av riskprofilen i koncernbolagen och koncernen och att rapportera om den till bolagets ledning. Funktionen stödjer också styrelsens, den verkställande direktörens och affärs- och stödfunktionernas risk- och solvenshantering bl.a. genom att delta i utvecklingen av riskhanteringssystemet och bedöma dess funktion samt genom att upprätta analyser som stöd för beslut om riskposition.

- Compliance

Enheten Compliance och operativa risker, som hör till den andra försvarslinjen, ser till att reglering, finansbranschens självreglering och koncernens interna regler tillämpas i verksamheten, och att ändamålsenliga handlingssätt tillämpas i kundrelationer. Dess uppgift är också att identifiera och bedöma verkningar av bestämmelseändringar, risker förknippade med försummelse att följa bestämmelser och om de åtgärder som tagits för att förhindra och korrigera de eventuella brister som förekommit då man följt bestämmelser är tillräckliga. Vidare främjar enheten tillämpning av bestämmelser genom att ge förutseende rådgivning och genom att utveckla interna metoder med vilka man effektivt och ändamålsenligt kan övervaka att bestämmelser följs.

- Intern revision

Den interna revisionen stödjer koncernen att nå sina mål genom att erbjuda ett systematiskt tillvägagångssätt för att bedöma och utveckla effektiviteten i organisationens riskhanterings-, kontroll-, lednings- och administrationsprocesser.

Den interna revisionen har som uppgift att följa och bedöma tillräckligheten och effektiviteten i koncernens interna kontroll och annan administration bl.a. inom följande delområden:

- uppnående av bolagets strategi och mål
- omfattning och tillförlitlighet i solvenshanteringsprocessen
- effektivitet i riskhanteringen
- lönsamhet och ändamålsenlighet i resursanvändningen
- tillämpning av lagar, bestämmelser, interna verksamhetsprinciper, planer och anvisningar
- hur rättvisande, tillräcklig och ändamålsenlig informationen är
- trygghet av egendom.

Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker har integrerats i Fenniakoncernens organisation på ett sätt som säkrar operativ oavhängighet för deras arbete. De är fria från sådana influenser som skulle kunna äventyra ett objektivt, neutralt och oberoende utförande av uppgifterna. Den interna revisionen är i sin tur obunden av funktionerna inom den första och andra försvarslinjen.

3 Riskhantering

Med risk avses en osäker händelse och dess följd som kan utgöra ett hot eller en möjlighet för bolaget.

Koncernens riskhanteringsstrategier och -processer delas in i följande delområden:

1. Identifiering av risker

Affärs- och stödfunktionerna i den första försvarslinjen identifierar och bedömer både i samband med årsplaneringen och

i den dagliga operativa verksamheten vilka risker som hotar verksamheten och målsättningarna.

2. Riskmätning

Vid riskmättningsprocessen bedöms såvitt det är möjligt hur allvarliga riskerna är och sambanden mellan dessa. Syftet är att skapa enhetliga mätare för olika risker och förbättra jämförbarheten mellan riskerna. Det är nödvändigt att mäta och jämföra risker därför att man med hjälp av detta kan rikta riskhanteringsåtgärder mot risker som är av väsentlig betydelse för verksamheten. Vid riskmätning tillämpas i första hand en metod som bygger på den s.k. Value at Risk-metoden.

Riskhanteringsfunktionen koordinerar mätningen av hur allvarliga risker är och sambanden mellan dem samt de metoder som används vid mätningen.

3. Riskhantering

I koncernen genomförs kvantitativ riskuppföljning, som består av olika riskindikatorer, och kvalitativ riskuppföljning, som bl.a. inkluderar uppföljning, bedömning och eventuell testning av planerade och fastställda hanteringsåtgärder. Den första försvarslinjen ser till att det finns en ändamålsenlig uppföljning av risker och att det för hanteringen av riskerna finns tillräcklig information om dessa. Den första försvarslinjen följer upp sina planerade och fastställda hanteringsåtgärder och bedömer deras effekt. Den andra försvarslinjen genomför självständig kvantitativ och kvalitativ riskuppföljning med vilken den stödjer den första försvarslinjens riskhanteringsarbete.

4. Riskuppföljning

Vid hanteringsprocessen prioriterar man risker och planerar hanteringsåtgärder med vilka man försöker kontrollera eller begränsa risker. Den första försvarslinjen genomför i egenskap av riskägare ändamålsenlig riskhantering och planerar hanteringsåtgärder. Den andra försvarslinjen stödjer, följer upp och bedömer den hantering som den första försvarslinjen genomför, men för att säkerställa sin självständighet deltar den inte i beslutfattandet av operativa beslut. Hanteringsmetoder som används inom olika riskområden beskrivs närmare i avsnitten 3.1–3.10.

5. Riskrapportering

I koncernen ska inträffade risker och deras effekter samt tillbud rapporteras enligt den överenskomna rapporteringsprocessen. Riskhanteringsenheten och enheten Compliance och operativa risker rapporterar regelbundet om riskerna till ledningsgruppen för riskhantering och till respektive styrelse.

Ovannämnda strategier och processer inom riskhantering tillämpas på samtliga följande riskområden inom den riskkarta som utarbetats för att underlätta riskhantering:

- försäkringsrisker
- finansmarknadsrisker
- motpartsrisker
- operativa risker
- risker förknippade med kvantitativa metoder
- koncentrationsrisker
- likviditetsrisk
- strategiska risker
- ryktesrisk
- grupprisker.

3.1 Försäkringsrisker

Försäkringsrisker är förknippade med försäkringsbolagets basverksamhet dvs. försäkring.

De väsentligaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval, säljstyrning och riskprissättning, dvs. eventuell förlustrisk som följer av att kostnader för framtida försäkringsersättningar (inkl. driftskostnader) överskrider försäkringspremier. I försäkringsriskerna ingår även storskaderisker (t.ex. katastrofrisk) och återförsäkringsskyddets lämplighetsrisker.

Till försäkringsrisker hör även förlustrisk, som beror på en ogynnsam värdeförändring i den försäkringstekniska ansvarsskulden, dvs. reservrisk. Reservrisken är förknippad med de osäkra antaganden som används vid beräkning av ansvarsskulden och med beräknade ersättningsbelopp, driftskostnader och ogynnsamma avvikelser från faktiska kostnader i deras kassaflöden.

Till reservriskens försäkringstekniska riskfaktorer räknas bl.a. biometrisk risk (dödlighetsrisk, långlevnadsrisk, risk för arbetsoförmåga och motsvarande risker) och olika annullationsrisker, t.ex. återköpsrisk vid livförsäkring.

Till den försäkringstekniska ansvarsskulden hör också vissa finansmarknadsrisker som inflation och diskontoränta.

Försäkringsverksamhet baserar sig på tagande av försäkringsrisker, riskspridning inom försäkringsbeståndet och hantering av risker. De viktigaste hanteringsåtgärderna när det gäller hantering av premierisker är ändamålsenligt riskurval, prissättning och försäkringsvillkor samt anskaffning av återförsäkringsskydd.

Med riskurval ger man anvisningar för försäljningen och säkerställer försäkringsverksamhetens lönsamhet. Riskurval hanteras genom att man statistiskt undersöker tidigare skadefall, som även står som grund för prissättning. I instruktionerna för riskurval fastställs vilka risker man kan försäkra och hur stora försäkringsbelopp man accepterar.

Med prissättning av försäkringsrisker strävar man efter en riskmotsvarighet genom att sätta ett högre pris på en högre risk och vice versa. Utgångspunkten för prissättningen är uppgifternas riktighet och tillräcklighet samt att man känner till försäkringsobjektet tillräckligt bra. Endast på basis av detta kan man göra ändamålsenliga riskanalyser och besluta om premiens tillräckliga nivå.

Försäkringsvillkor har en avsevärd betydelse i att begränsa försäkringsrisker. I försäkringsvillkoren fastställer man bl.a. försäkringsavtalets omfattning och ersättningsbegränsningar. Vid hantering av försäkringsrisker är det viktigt att utesluta icke-önskvärda risker eller via avtal begränsa dem till en önskvärd nivå.

Vid beräkning av ansvarsskulden tillämpas olika kvantitativa metoder, som har en central roll vid hantering av reservrisken. På reservriskens karaktär inverkar väsentligt utöver metoderna också tillräckligheten, kvaliteten och hanteringen av de uppgifter som används.

När det gäller livförsäkring begränsar lagstiftningen livförsäkringsbolagens rätt att höja premier eller ändra avtalsvillkor. Då påverkar avtalens längd reservriskens s.k. biometriskas riskers nivå. Om de gjorda antagandena visar sig vara otillräckliga och det inte går att ändra på premierna, ska ansvarsskulden kompletteras med ett belopp som motsvarar den förväntade förlusten.

Genom att teckna återförsäkringar hanterar man och garderar man sig mot omfattande skador och skadefall. Användning av återförsäkring är förknippad med underordnade risker som återförsäkringens tillgångs-, pris- och motpartsrisk. Användning av avgiven återförsäkring inom livförsäkringsverksamhet är liten och koncentrerar sig därför på ett antal motparter.

3.2 Finansmarknadsrisker

Med finansmarknadsrisker avses förlustrisker som direkt eller indirekt beror på ändringar i finansmarknadens variabler, t.ex. fluktuationer i räntor, aktier, fastigheter, valutakurser och räntemarginaler, värdenivåer och volatiliteter.

Placeringsverksamhet och dess hantering har en särställning när det gäller hantering av finansmarknadsrisker. De väsentligaste riskerna är förknippade med placeringarnas värdeminskningar och placeringarnas oförenlighet med karaktären hos den försäkringstekniska ansvarsskulden (s.k. ALM-risk).

De väsentligaste metoderna för hantering av finansmarknadsrisker är ändamålsenligt val av placeringsinstrument och diversifiering av placeringar samt riskbegränsning. För att begränsa risker kan man också använda derivatkontrakt.

Utgångspunkten för hantering av finansmarknadsrisker är att tillgångarna placeras i sådan egendom och i sådana instrument vars risker kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp och rapporteras. Dessutom riktas på nya tillgångsposter och placeringsinstrument innan de skaffas åtgärder med vilka man säkerställer hantering av nya tillgångsposter eller placeringsinstrument och deras ändamålsenlighet för affärsverksamhet och riskhantering.

Genom att diversifiera placeringarna tillräckligt strävar man efter optimal diversifieringsnytta, riskkorrigerad avkastning och förenlighet med tillgångar och skulder.

Den centrala hanteringsmetoden för finansmarknadsrisker är begränsning av risker ur solvenssynvinkel. Med allokeringbegränsningar säkerställer man att placeringstillgångarna är tillräckligt diversifierade i olika tillgångsslag. Dessutom fastställs detaljerade begränsningar, med vilka man säkerställer att diversifieringen även inom tillgångsslagen är tillräcklig.

Kvantitativa uppgifter om riskparametrar i Fennia Livs placeringsportfölj

Förändringens inverkan på Fennia Livs tillgångar

Ränteplaceringar	Räntenivå +1 %-enheter	-33 mn €
Aktieplaceringar	Värdeförändring -20 %	-15 mn €
Fastighetsplaceringar	Värdeförändring -10 %	-11 mn €

3.3 Motpartsrisiker

Med motpartsrisiker tar man hänsyn till eventuella förluster till följd av oväntad insolvens hos försäkringsbolagets motparter.

På samma sätt som vid hantering av finansmarknadsrisiker är utgångspunkten för hantering av motpartsrisiker att motparter och risker förknippade med dem kan identifieras, mätas, hanteras, följas upp och rapporteras.

Motpartsrisiker uppstår främst (räntemarginalrisiken behandlas som marknadsrisk)

- till följd av motparterna i derivatkontrakten, varvid endast avtalens eventuellt positiva marknadsvärde är utsatt för risker
- till följd av fordringar på försäkringskunder.

Vid hantering av motpartsrisiker i fråga om derivatkontrakt bedöms motpartsrisiken innan man sluter avtal med derivatmotparten. Vid bedömning av kreditvärdighet hos emittenter och motparter tar man främst hjälp av klassifikationer fastställda av ratinginstitut. En miniminivå har fastställts för kreditvärdigheten och begränsningar för ansvarets maximinivåer per motpart för att begränsa motpartsrisiken.

Motpartsrisiker uppstår även till följd av fordringar på försäkringskunder. Motpartsrisiken som uppstår till följd av premiefordringar på kunder är i allmänhet liten, eftersom obetalda premier leder till att försäkringsskyddet upphör eller minskas.

3.4 Operativa risker

I Fenniakoncernen avses med operativa risker risker som uppstår till följd av

- otillräckliga eller misslyckade interna processer
- personalen
- system
- externa faktorer.

I operativa risker ingår juridiska risker. Risker som beror på strategiska beslut har avgränsats från de operativa riskerna.

Målet med Fennias hantering av operativa risker är att

- på ett kostnadseffektivt sätt minimera sannolikheten att riskerna realiserar samt att bevaka konsekvenserna av realiserade risker, det vill säga minimera förlusterna
- bistå affärs- och stödfunktionerna i att uppnå sina mål
- för sin egen del säkra att koncernens verksamhet uppfyller de krav som ställs upp av myndigheterna och i lagstiftningen.

Hantering av operativa risker ingår i ledningen av affärs- och stödfunktioner. Noggrann hantering av operativa risker stöder utveckling av verksamheten och inriktning av resurser och utvecklingssatsningar.

Hantering av operativa risker grundar sig på identifiering av operativa risker och insamling av uppgifter om dem från olika källor, t.ex. regelbundna riskkartläggningar av affärs- och stödfunktioner, interna uppgifter om skador och förluster samt kontroller som utförs av den interna revisionen. De insamlade uppgifterna används i senare skeden av processen för bedömning av risker och för analys av koncernens eller dess delars riskposition.

På basis av uppgifterna som samlats från olika källor skapar enheten Compliance och operativa risker en helhetsbild av koncernbolagens och koncernens operativa risker så att även beroendeförhållanden mellan olika risker beaktas. Compliance och operativa risker följer upp hela koncernens riskprofil och rapporterar om den till den operativa ledningen och respektive styrelse.

De operativa riskerna delas i Fenniakoncernen in i följande riskklasser:

- oegentligheter och åtgärder som strider mot anvisningar
- risker förknippade med personal och kompetens
- juridiska risker
- risker förknippade med data-, datakommunikations- och kommunikationssystem
- risker förknippade med försäljning och kunder
- risker förknippade med processer
- risker förknippade med utomstående verksamhet.

För de mest centrala affärs- och stödfunktionerna har beredskaps- och kontinuitetsplaner gjorts upp enligt vilka nyckelfunktionerna kan fullföljas i en eventuell störningssituation.

3.5 Risker förknippade med kvantitativa metoder

Med kvantitativa metoder avses skapande av numeriska bedömningar genom att tillämpa statistiska, ekonomiska och matematiska teorier och metoder eller andra finansieringsteorier och -metoder. Som kvantitativ metod räknas även metoden där man strävar efter ett numeriskt slutresultat och som helt eller delvis bygger på subjektiv expertbedömning.

En kvantitativ metod kan vara felaktig och/eller vilseledande och leda till opålitlig rapportering och till fel slutsatser och på så sätt till att ledningen vidtar felaktiga åtgärder.

Risker förknippade med kvantitativa metoder hör till operativa risker, men på grund av deras speciella karaktär och deras betydelse samt för att underlätta hantering av dessa identifieras, mäts, hanteras, följs upp och rapporteras deras risker som eget riskområde.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder fokuserar man på risker som är förknippade med

- matematisk teori
- uppgifternas kvalitet
- estimering och parametrering
- dokumentering
- validering
- personal
- informationssystem
- processer.

Vid hantering av risker förknippade med kvantitativa metoder är effektivt ifrågasättande av metoder och processer en styrande princip. Detta betyder att en obunden och sakkunnig aktör, riskhanteringsfunktionen eller en utomstående expert kritiskt analyserar och bedömer metoder och processer.

Hanteringen bygger på att varje metods uppbyggnad, matematiska teori och logik har dokumenterats väl och att metoden så väl som möjligt kan backas upp med vetenskapliga undersökningar och/eller bästa praxis inom försäkringsbranschen. För att man ska kunna identifiera metodens styrka och svaghet är det viktigt att matematiska förenklingar, numeriska metoder, approximationer och användning av subjektiva expertbedömningar utreds och dokumenteras tillräckligt noga. Ägaren och utvecklarna av metoden ska se till att metodens olika delområden fungerar på önskat sätt, att de passar för avsett ändamål och att metoden är matematiskt korrekt och att de estimerade parametrarna är statistiskt pålitliga.

Hantering av uppgifternas kvalitet är lika viktigt som hantering av metodens struktur, teori och logik. Tillförlitlighet kan uppnås endast med högklassiga uppgifter.

Validering av kvantitativa metoder omfattar processer och strategier med vilkas hjälp man strävar efter att bekräfta att metoden är ändamålsenlig och tillförlitlig samt att den fungerar på ett önskvärt sätt. Med hjälp av valideringen identifierar man eventuella svagheter och begränsningar hos metoden och problem som rör dess användning, och dessutom kan man bedöma och hantera deras effekter.

3.6 Koncentrationsrisker

Med koncentrationsrisker avses riskkoncentrationer av olika slag som inbegriper förluster som kan vara så omfattande att de äventyrar försäkringsbolagets solvens eller ekonomiska ställning. Koncentrationsrisker uppstår oftast vid placeringsverksamhet, men de kan också uppstå vid försäkringsverksamhet och som kombinationer av dessa två.

Hantering av placeringsverksamheten, finansmarknads- och motpartsrisker bygger på spridning, varvid betydande koncentrationsrisker i princip inte uppstår. Så kallade strategiska innehav utgör undantag, utifrån vilka rätt betydande koncentrationsrisker kan uppstå. Som strategiska innehav betraktas innehav i dotterbolag som hör till koncernen.

Försäkringsverksamhet baserar sig på riskspridning inom försäkringsbeståndet, så att påverkningar av ett enskilt försäkringsobjekt med eget ansvar kan begränsas. Denna risk hanteras bl.a. med anvisningar för riskurval och med återförsäkring.

3.7 Likviditetsrisk

Med likviditetsrisk avses risken att inte kunna utföra framtida betalningsskyldigheter eller att dessa kan utföras endast genom speciella åtgärder.

Likviditetsrisken delas in i kortsiktiga och långsiktiga risker. Kortsiktiga likviditetsrisker är risker som är förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder med en löptid på mindre än fyra månader (s.k. kassahanteringsrisker). Med långsiktiga likviditetsrisker avses förenlighetsrisker förknippade med kassaflöden av tillgångar och skulder flera år, till och med decennier framåt.

Kortsiktiga likviditetsrisker hanteras genom att upprätthålla tillräcklig likviditetsreserv och genom likviditetsplanering. Likviditetsreserven styrs bl.a. av följande principer:

- en minimallokering införs för penningmarknadsplaceringar
- aktie- och ränteplaceringar ska kunna omsättas i pengar
- penningmarknadsplaceringar sprids och för dem införs motparts limiter
- antalet illikvida placeringar begränsas i hela placeringsportföljen.

Vid planering av likviditet skapas dagspecifika prognoser för utgående betalningar för de fyra följande månaderna. Syftet med hanteringen av kortsiktiga likviditetsrisker är att andra placeringar än penningmarknadsplaceringar inte behöver realiseras, och att kapitalförvaltarens kortsiktiga likviditetsreserver eller placeringar inte behöver användas eller realiseras.

Den långsiktiga likviditetsrisken följs upp och rapporteras som egen risk, men den hanteras inte som separat risk utan som en del av hantering av ränterisken.

3.8 Strategiska risker

Med strategiska risker avses risker som är förknippade med försäkringsbolagets strategi och som beror på felaktiga affärsbeslut, felaktig eller misslyckad genomföring av affärsbeslut eller oförmåga att anpassa affärsverksamheten till förändringar i omgivningen eller enligt det eftersträlvade läget.

Med strategi avses ett flertal långsiktiga planer eller åtgärder med vilkas hjälp försäkringsbolaget förflyttas från det nuvarande läget till ett önskat framtida läge.

De strategiska riskerna har flera olika dimensioner, och de har delats in i följande grupper:

- Strategiska makrorisker som är förknippade med t.ex. trendförändringar i befolkningen, den sociala tryggheten och kulturen, reglering, förändringar i myndighetstillsynen och politiken eller trendförändringar i klimatet och geopolitiken.
- Branschspecifika strategiska risker som är förknippade med förändringar i konkurrensen inom försäkrings- och finansbranschen och med efterfrågan hos försäkringstagare eller investerare.
- Strategiska risker förknippade med den interna verksamheten, vilka t.ex. kan vara risker förknippade med utvidgning eller den interna utvecklingen eller risker förknippade med tillgång till extra kapitalisering.

Utgångspunkten för hanteringen av strategiska risker är att identifiera koncernens och varje koncernbolags strategiska risker och iakttä olik svaga signaler samt att bedöma hur olika evenemang, trender och scenarier påverkar affärsverksamhetens hållbarhet och utvecklingen av solvensställningen på både kort och lång sikt.

3.9 Ryktesrisk

Med ryktesrisk avses risken för att den offentliga bilden av Fenniakoncernen eller ett enskilt koncernbolag skadas. Ryktesrisk kan uppstå även till följd av samarbetspartner, om deras värderingar och/eller verksamhetsprinciper avviker från Fenniakoncernens.

Ryktesrisken är ofta en följd av att andra risker eller händelser, som operativa risker, förverkligas.

Utgångspunkten för hanteringen av ryktesrisken är att identifiera de eventuella händelser som kan inverka negativt på koncernens eller koncernbolagets image. Ryktesrisken avviker från övriga risker till karaktären genom att riskhändelser kan basera sig på verkliga händelser eller helt eller delvis på händelser utan verklighetsgrund (t.ex. ett falskt rykte). Ryktesrisker kan ofta förebyggas eller så kan effekterna av händelserna minskas.

Hantering av ryktesrisken grundar sig på att man övergripande känner till och förstår affärsverksamheten och dess begränsningar. Ryktesrisken kan inte hanteras som eget riskområde, utan främst som utvidgning av hanteringen av operativa risker. När de risker som påverkar ryktesrisken har identifierats kan man inom organisationen genomföra olika riskhanteringsåtgärder. Framgångsrik hantering av ryktesrisken bygger för sin del på en tydlig och genomtänkt extern kommunikation.

Till hantering av ryktesrisken hör också att följa lagar, bestämmelser och föreskrifter samt att agera som myndigheterna förutsätter. Den offentliga bilden av försäkringsbolaget och dess tillförlitlighet kan skadas om lagar, bestämmelser samt myndigheternas krav inte följs.

3.10 Grupprisker

Med grupprisker avses risker som beror på att Fennia och dess dotterbolag driver affärsverksamhet i koncernform. Grupprisker kan delas in i följande grupper:

- transaktionsrisker
- smittrisker
- risker för intressekonflikter
- koncentrationsrisker
- risker förknippade med administration.

Med transaktionsrisker avses risker som är förknippade med gruppintern transaktioner, t.ex. med ändamålsenlig prissättning.

Smittrisker, det vill säga situationer där ett bolags problem eller de risker som bolaget tagit smittar av sig till koncernens övriga bolag eller hela koncernen. Till denna grupp räknas även risker förknippade med moraliska risker (moral hazard), med vilka man avser situationer där risken, som ett av bolagen tagit med avsikt och på ett omoraliskt sätt, och förlusten till följd av den helt eller delvis överförs för att bäras av moderbolaget eller övriga bolag.

Risker för intressekonflikter uppstår då vissa koncernbolags eller hela koncernens intressen är inbördes motstridiga.

Koncentrationsrisker inträffar om en enskild motpart blir för betydande på koncernnivå, även om risken skulle vara inom tillåtna gränser för de enskilda bolagen.

Risker förknippade med administration beror på att en del av funktionerna har ordnats på koncernnivå och en del på ett enskilt bolags nivå. Skillnader i bolagens administrationssystem kan leda till koordinationsutmaningar och extra risker.

Hantering av grupprisker bygger på en tydlig koncernstruktur. Gruppriskens betydelse ökar vid invecklade ägarstrukturer. Dessutom baserar sig ändamålsenlig hantering av grupprisker på att affärsverksamheten planeras och följs upp på både enskilda bolags nivå och koncernnivå. Endast på detta sätt kan man säkerställa och följa upp utvecklingen av grupp målen och att de uppnås.

Hantering av grupprisker bygger också på att systemet för den interna kontrollen i hela koncernen, särskilt riskhanteringssystemet och tillsynen att följa bestämmelser och de anmälningsförfaranden som hör till dem, har fastställts och genomförts logiskt och transparent. Olika aktörers roller och ansvar ska också ur koncernsynvinkel vara tydliga och definierade.

4 Solvenshantering

Med risktäckningskapacitet avses egna tillgångar som kan användas för att täcka förluster. Med riskvillighet avses hur stor risk man är benägen att ta för att nå affärsverksamhetsmålen, dvs. hur mycket av de egna tillgångarna man är redo att binda till risktagningen. Med risktolerans avses hur mycket de egna tillgångarna får variera när man försöker uppnå affärsverksamhetsmålen.

Målet med risk- och solvenshanteringen i koncernen är att stödja uppnåendet av affärsverksamhetens mål och kontinuiteten i affärsverksamheten. Detta genomförs genom att säkerställa att de tagna riskerna är i rätt proportion till risktäckningskapaciteten, riskvilligheten och risktoleransen samt att skapa förutsättningar för en ostörd verksamhet även i händelse av oväntade förluster genom att identifiera de hot och möjligheter som påverkar affärsverksamhetsstrategin och övriga mål.

Den allmänna riskvilligheten och risktoleransen hanteras genom att sätta upp mätare och målgränser för de mest betydande riskerna och för de kombinerade riskerna. De uppställda riskspecifierade begränsningarna ska effektivt begränsa riskprofilen, så att solvensen och risktagandet är under kontroll och stannar inom tillåtna gränser.

■ Styrelsens förslag till hur vinsten ska disponeras

Fennia Livs utdelningsbara medel var 95 087 896,66 euro. Bolagets vinst för räkenskapsperioden var 22 615 251,55 euro. Styrelsen föreslår för bolagsstämman att räkenskapsperiodens vinst används så att 6 000 000,00 euro delas ut som utdelning och att 16 615 251,55 euro överförs till tidigare räkenskapsperioders vinstmedel.

Helsingfors den 6 mars 2019

Antti Kuljukka

Matti Ruohonen

Juha-Pekka Halmeenmäki

Harri Pärssinen

Simo Sarvamaa

Alexander Schoschkoff
verkställande direktör

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

■ Revisionsberättelse

Till bolagsstämman i Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av bokslutet för Försäkringsaktiebolaget Fennia Liv (fo-nummer 1496059-8) för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2018. Bokslutet omfattar koncernens samt moderbolagets balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys och noter.

Enligt vår uppfattning ger bokslutet en rättvisande bild av koncernens och moderbolagets ekonomiska ställning samt av resultatet av deras verksamhet i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut och det uppfyller de lagstadgade kraven.

Våra uttalanden i denna rapport är förenliga med innehållet i den kompletterande rapport som överlämnats till moderbolagets revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisions sed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisions sed beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet.

Vi är oberoende i förhållande till moderbolaget och koncernföretagen enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits moderbolaget och koncernbolagen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. Övriga tjänster vi utfört förutom revisionstjänster framgår i koncernbokslutets not revisionsarvoden.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämplande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

De mest betydande uppskattade riskerna för väsentlig felaktighet

Vi har nedan beskrivit vad vi uppskattar vara de mest betydande riskerna för väsentliga felaktigheter, inklusive risken för väsentliga felaktigheter till följd av oegentligheter samt ett sammandrag av hur vi har agerat till följd av dessa risker.

DE MEST BETYDANDE UPPSKATTADE RISKERNA FÖR
VÄSENTLIG FELAKTIGHET

HUR VI HAR AGERAT TILL FÖLJD AV DESSA RISKER

Värdering av placeringstillgångar (bokslutsprinciper s. 9-10 och noter till placeringstillgångar s. 37-48)

Koncernens placeringstillgångar, inklusive placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna är den mest betydande tillgångsposten i bolagets balansräkning.

Vi har utvärderat de använda boksluts- och värderingsprincipernas vederbörlighet.

Vi har testat interna kontroller för bokförings- och

Placeringarna redovisas i huvudregel till anskaffningsutgift eller som fastigheterna, med avdrag för avskrivningar enligt plan eller till ett lägre verkligt värde. Placeringarna som täcker de fondanknutna försäkringarna redovisas till verkligt värde. I bokslutets noter presenteras härutöver placeringarnas verkliga värden och placeringarnas nettointäkter enligt verkligt värde.

Tillgångarnas verkliga värden baserar sig på antingen på marknadsnoteringar eller på värderingar enligt allmänt vedertagna principer. I värderingar enligt verkligt värde ingår bedömningar, speciellt för sådana egendomsposter och instrument för vilka marknadsvärden inte kan erhållas från offentliga marknadsnoteringar; såsom kapital- och fastighetsplaceringar.

värderingsprocesserna gällande värdepapper, derivatinstrument och fastigheter.

Vi har jämfört placeringstillgångarnas redovisade värden mot externa bekräftelser och resultat av tillämpade värderingsmetoder samt utvärderat sakligheten av bolagets egna värderingsmetoder.

Vi har här till utvärderat sakligheten av notuppgifterna för placeringstillgångar.

Försäkringstekniska ansvarsskuld (bokslutsprinciper s. 11)

Den försäkringstekniska ansvarsskulden som definieras i försäkringsbolagslagens 9 kapitel är den mest betydande posten på skuldsidan i moderbolagets och koncernens balans-räkningen.

Bolaget har räntegaranterade pensions- och sparlivförsäkringar på egen risk för vilka beräkningsgrundränta har utlovats. Till den utlovade beräkningsgrundräntan hänför sig en placeringsavkastningsrisk. Vid beräkning av ansvarsskulden bör den använda räntan väljas betryggande. I ansvarsskulden bör göras en sådan räntereserv baserat på ledningens bedömning att kommande förpliktelser med tillräcklig säkerhet kan uppfyllas.

På grund av ansvarsskuldens väsentlighet, de antaganden ledningen gör vid beräkningen samt de komplicerade försäkringstekniska beräkningsmodellerna har ansvarsskulden i revisionen bedömts som ett område med betydande risk för väsentlig felaktighet.

Vi har utvärderat principerna och processerna i anknytning till bokföring och beräkning av den försäkringstekniska ansvarsskulden.

Vår försäkringsmatematiker har deltagit i revisionen och utvärderat antaganden och beräkningsmetoder som använts, bland annat genom att granska använda beräkningsgrunder och bedöma beräkningsmodellernas lämplighet för att säkerställa ansvarsskuldens tillräcklighet.

Vi har här till utvärderat den bokföringsmässiga hanteringens riktighet och utvärderat sakligheten av notuppgifterna gällande ansvarsskulden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att bokslutet ger en rättvisande bild i enlighet med i Finland ikraftvarande stadganden gällande upprättande av bokslut samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av bolagets förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera bolaget, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning

under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av moderbolagets eller koncernens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om moderbolagets eller koncernens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett moderbolag eller en koncern inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom koncernen för att göra ett uttalande avseende koncernbokslutet. Vi ansvarar för styrning, övervakning och utförande av koncernrevisionen. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.

Vi kommunicerar med dem som har ansvar för bolagets styrning avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av bolagstämman vald revisor från 2007 oavbrutet i 12 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Övrig information omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den ovan specificerade övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 8 mars, 2019
KPMG Oy Ab

Petri Kettunen, CGR

■ Styrelse

Ordförande

Antti Kuljukka
koncernchef
Fenniakoncernen
Helsingfors

Vice ordförande

Matti Ruohonen
Fil. dr., SGF
Åbo

Medlemmar

Juha-Pekka Halmeenmäki
filosofie magister, SGF
Helsingfors

Harri Pärssinen
EM, CGR
Helsingfors

Simo Sarvamaa
aktuariedirektör
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia
Nådendal

Styrelsens sekreterare

Sanna Elg
direktör för juridiska ärenden
Ömsesidiga Försäkringsbolaget Fennia
Esbo

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2019

■ Revisorer

KPMG Oy Ab

Petri Kettunen
CGR

Revisorssuppleanter

KPMG Oy Ab

Fredrik Westerholm
CGR

■ Ledning

Alexander Schoschkoff

verkställande direktör

Johanna Ahvenainen

direktör, bolagsjurist, Compliance Officer

Juha-Pekka Kurttila

direktör, försäljningschefer

Ari Koskinen

direktör, produkt- och serviceutveckling, dataadministration

Päivi Ojala

aktuariedirektör

Kari Wilén

direktör, försäljning och kundrelationer

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2019

■ Läkare

Lauri Keso

medicine och kirurgie doktor, specialist i inre medicin och reumatologi

Fennia Livs förvaltningsorgan 1.1.2019